

II

(Sdělení)

SDĚLENÍ ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE

EVROPSKÁ KOMISE

SDĚLENÍ KOMISE

Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací

(2014/C 198/01)

OBSAH

	<i>Strana</i>
Úvod	2
1. Oblast působnosti a definice	3
1.1. Oblast působnosti	3
1.2. Opatření podpory, na něž se vztahuje tento rámec	4
1.3. Definice	5
2. Státní podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy	8
2.1. Organizace pro výzkum a šíření znalostí a výzkumné infrastruktury jako příjemci státní podpory	8
2.1.1. Veřejné financování nehopodářských činností	8
2.1.2. Veřejné financování hospodářských činností	9
2.2. Nepřímá státní podpora poskytovaná podnikům prostřednictvím veřejně financovaných organizací pro výzkum a šíření znalostí a výzkumných infrastruktur	10
2.2.1. Výzkum jménem podniků (smluvní výzkum nebo výzkumné služby)	10
2.2.2. Spolupráce s podniky	10
2.3. Zadávaní veřejných zakázek na služby ve výzkumu a vývoji	11
3. Společné zásady posuzování	12
4. Posouzení slučitelnosti podpory na VaVal	13
4.1. Příspěvek k dosažení jasně vymezeného cíle společného zájmu	13
4.1.1. Obecné podmínky	13
4.1.2. Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory	14
4.2. Potřeba státního zásahu	14
4.2.1. Obecné podmínky	14
4.2.2. Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory	15
4.3. Vhodnost opatření podpory	16
4.3.1. Vhodnost z hlediska alternativních politických nástrojů	16
4.3.2. Vhodnost různých nástrojů podpory	16
4.4. Motivační účinek	17
4.4.1. Obecné podmínky	17
4.4.2. Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory	17
4.5. Přiměřenost podpory	18

4.5.1.	Obecné podmínky	18
4.5.1.1.	Maximální intenzita podpory	19
4.5.1.2.	Vratné zálohy	19
4.5.1.3.	Daňová opatření	20
4.5.1.4.	Kumulace podpory	20
4.5.2.	Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory	20
4.6.	Zabránění nepřípustným negativním účinkům na hospodářskou soutěž a obchod	21
4.6.1.	Obecné úvahy	21
4.6.1.1.	Účinky na výrobní trhy	22
4.6.1.2.	Účinky na obchod a volbu umístění činnosti	22
4.6.1.3.	Zjevné negativní účinky	22
4.6.2.	Režimy podpory	23
4.6.3.	Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory	23
4.6.3.1.	Narušení na výrobních trzích	23
4.6.3.2.	Účinky na umístění činnosti	25
4.7.	Transparentnost	25
5.	Hodnocení	25
6.	Podávání zpráv a monitorování	26
7.	Použitelnost	26
8.	Revize	26

ÚVOD

1. Aby státní subvence nenarušovaly hospodářskou soutěž na vnitřním trhu a neovlivňovaly obchod mezi členskými státy způsobem, jenž je v rozporu se společným zájmem, stanoví čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva“) zásadu, že státní podpora je zakázána. V některých případech však může být tato podpora slučitelná s vnitřním trhem na základě čl. 107 odst. 2 a 3 Smlouvy.

2. Podpora výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „VaV“) je důležitým cílem Unie podle článku 179 Smlouvy, který uvádí, že „Unie má za cíl posilovat své vědecké a technologické základy vytvořením evropského výzkumného prostoru, ve kterém se vědci, vědecké poznatky a technologie volně pohybují, a podporovat rozvoj své konkurenceschopnosti, včetně konkurenceschopnosti průmyslu, jakož i podporovat všechny výzkumné činnosti, které jsou [...] pokládány za nezbytné“. V článcích 180 až 190 Smlouvy jsou vymezeny činnosti, které se mají v tomto ohledu provádět, a oblast působnosti a podrobnosti provádění víceletého rámcového programu.

3. Strategie Evropa 2020 ⁽¹⁾ označuje výzkum a vývoj (dále jen „VaV“) za klíčový předpoklad k dosažení cílů inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění. Komise stanovila v této souvislosti hlavní cíl, podle něhož by se do roku 2020 měla do VaV investovat 3 % hrubého domácího produktu Unie (dále jen „HDP“). V zájmu pokroku v oblasti VaV strategie Evropa 2020 navrhuje zejména stěžejní iniciativu „Unie inovací“ ⁽²⁾, jejímž cílem je zlepšit rámcové podmínky a přístup k financování výzkumu a inovací, aby se zajistilo, že se z inovativních nápadů budou moci stát výrobky a služby vytvářející růst a pracovní místa ⁽³⁾. Ve sdělení o strategii Evropa 2020 se uvádí, že politika státní podpory může „aktivně a pozitivně přispět [...], pokud bude podněcovat a podporovat iniciativy zaměřené na inovativnější, účinnější a ekologičtější technologie a současně usnadňovat přístup k veřejné podpoře investic, rizikového kapitálu a výzkumu a vývoje“.

⁽¹⁾ Sdělení Komise „Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“, KOM(2010) 2020 v konečném znění, 3. března 2020.

⁽²⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020 – Unie inovací“, KOM(2010) 546 v konečném znění, 6. října 2010.

⁽³⁾ Výdaje na VaV v rámci Unie (z toho přibližně 1/3 z veřejných a 2/3 ze soukromých zdrojů) činily v roce 2012 celkem 2,06 % HDP a od roku 2005 se zvýšily o 0,24 procentního bodu (viz statistické údaje Eurostatu týkající se hlavních ukazatelů: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators). Ačkoli soukromé výdaje na VaV jako podíl HDP od roku 2008 mírně vzrostly, jsou patrné velké rozdíly mezi členskými státy, průmyslovými odvětvími a jednotlivými subjekty (Evropská komise, „Research and Innovation performance in EU Member States and Associated Countries 2013“ („Výkonnost v oblasti výzkumu a inovací v členských státech EU a přidružených zemích 2013“)).

4. Zatímco u konkurenčních trhů se obecně počítá s tím, že obvykle dosahují efektivních výsledků z hlediska cen, objemu výroby a využití zdrojů, v případě selhání trhu⁽¹⁾ může být nutný státní zásah s cílem zlepšit fungování trhu, a tak přispět k inteligentnímu a udržitelnému růstu podporujícímu začlenění. V kontextu VaVal může k selhání trhu dojít například proto, že tržní subjekty běžně nezohledňují (kladné) externality, které z jejich činnosti vyplývají pro jiné subjekty v rámci hospodářství, a zabývají se proto činnostmi v oblasti VaVal v míře, jež je z hlediska společnosti příliš nízká. Projekty v oblasti VaVal mohou rovněž trpět nedostatečným přístupem k financování (kvůli asymetrickým informacím) či problémy s koordinací mezi jednotlivými podniky. Státní podpora na VaVal může být tedy slučitelná s vnitřním trhem, pokud lze očekávat, že zmírní selhání trhu podporou významného projektu společného evropského zájmu nebo usnadněním rozvoje určitých hospodářských činností, a pokud následné narušení hospodářské soutěže a obchodu není v rozporu se společným zájmem.

5. Podpora na VaVal bude oprávněná především na základě ustanovení čl. 107 odst. 3 písm. b) a c) Smlouvy, podle kterých může Komise považovat za slučitelné s vnitřním trhem státní podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu nebo které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností v rámci Unie, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.

6. Ve sdělení o modernizaci státní podpory⁽²⁾ Komise oznámila tři cíle, které touto modernizací sleduje:

a) podpořit na konkurenčním vnitřním trhu udržitelný a inteligentní růst podporující začlenění;

b) zaměřit kontrolu *ex ante* na případy s nejrozsáhlejším dopadem na vnitřní trh a současně zintenzivnit spolupráci s členskými státy při prosazování pravidel státní podpory;

c) racionalizovat právní úpravu a urychlit rozhodovací postupy.

7. Ve sdělení se zejména zdůrazňuje potřeba společného přístupu při revizi různých pokynů a rámců, jež bude mít na zřeteli posilování vnitřního trhu, účelnější vynakládání veřejných prostředků na základě výraznějšího zaměření státní podpory na cíle společného zájmu a podrobnější zkoumání motivačního účinku, omezení podpory na minimum a potenciálních negativních účinků podpory na hospodářskou soutěž a obchod. Podmínky slučitelnosti stanovené v tomto rámci jsou založeny na tomto společném přístupu.

1. OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

1.1. Oblast působnosti

8. Zásady stanovené tímto rámcem se použijí na státní podporu na VaVal ve všech odvětvích, jež se řídí Smlouvou. Vztahují se proto na odvětví, která podléhají zvláštním pravidlům Unie pro státní podporu, nestanoví-li tato pravidla jinak.

9. O státní podporu se nejedná v případě financování z prostředků Unie, které centrálně spravují orgány, agentury, společné podniky a jiné subjekty Unie a které není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států⁽³⁾. Je-li toto financování z prostředků Unie kombinováno se státní podporou, pak se bude brát v potaz při určování, zda jsou dodrženy prahové hodnoty oznamovací povinnosti a maximální intenzita podpory, nebo – v kontextu tohoto rámce – podrobovat posouzení slučitelnosti pouze státní podpora.

10. Z oblasti působnosti tohoto rámce je vyňata podpora na VaVal pro podniky v obtížích, definované pro účely tohoto rámce v pokynech Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích⁽⁴⁾ v pozměněném či nahrazeném znění.

⁽¹⁾ Pojem „selhání trhu“ se rozumí situace, kdy trhy, jsou-li ponechány bez zásahu, pravděpodobně nebudou mít efektivní výsledky.

⁽²⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Modernizace státní podpory v EU“, COM(2012) 209 final, 8. května 2012.

⁽³⁾ Například financování poskytnuté v rámci programu Horizont 2020 nebo Programu EU pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (COSME).

⁽⁴⁾ Pokyny Společenství pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci podniků v obtížích (Úř. věst. C 244, 1.10.2004, s. 2).

11. Při posuzování podpory na VaVaI poskytnuté příjemci, na kterého byl vydán inkasní příkaz po předcházejícím rozhodnutí Komise, jímž je podpora prohlášena za protiprávní a neslučitelnou s vnitřním trhem, vezme Komise v úvahu částku podpory, kterou zbývá inkasovat⁽¹⁾.

1.2. Opatření podpory, na něž se vztahuje tento rámec

12. Komise určila několik opatření v oblasti VaVaI, u nichž může být státní podpora za určitých podmínek slučitelná s vnitřním trhem:

- a) **podpora na projekty v oblasti VaV**, pokud podporovaná část výzkumného projektu spadá do kategorií základního a aplikovaného výzkumu, přičemž aplikovaný výzkum lze dále dělit na průmyslový výzkum a experimentální vývoj⁽²⁾. Tato podpora je zaměřena zejména na selhání trhu v souvislosti s kladnými externalitami (přelévání znalostí), ale může řešit také selhání trhu způsobené nedokonalými a asymetrickými informacemi nebo (hlavně u projektů spolupráce) nedostatečnou koordinací;
- b) **podpora na studie proveditelnosti** v souvislosti s projekty v oblasti VaV, jež má řešit selhání trhu způsobené především nedokonalými a asymetrickými informacemi;
- c) **podpora na výstavbu a modernizaci výzkumné infrastruktury**, jež řeší hlavně selhání trhu plynoucí z potíží s koordinací. Vysoce kvalitní výzkumná infrastruktura je stále nezbytnější z hlediska průlomového výzkumu, jelikož láká talenty z celého světa a je zásadní například pro informační a komunikační technologie a klíčové základní technologie⁽³⁾;
- d) **podpora na inovační činnosti**, která je zaměřena zejména na selhání trhu související s kladnými externalitami (přelévání znalostí), potížemi s koordinací a v menší míře s asymetrickými informacemi. Pokud jde o malé a střední podniky (dále jen „MSP“), lze podporu na inovace poskytnout na získání, uznání a obranu patentů a jiného nehmotného majetku, vysílání vysoce kvalifikovaných pracovníků a využívání poradenských a podpůrných služeb v oblasti inovací. S cílem podpořit spolupráci velkých podniků s MSP při inovacích postupů a organizačních inovacích lze kromě toho poskytnout podporu také na náklady, které při těchto činnostech vzniknou jak MSP, tak velkým podnikům;
- e) **podpora inovačním klastrům**, jež je zaměřena na řešení selhání trhu v důsledku problémů s koordinací, které brzdí rozvoj klastrů nebo omezují interakci a toky znalostí v rámci klastrů a mezi nimi. Státní podpora může k řešení tohoto problému přispět jednak podporou investic do otevřených a společných infrastruktur pro inovační klustry, jednak podporou – po dobu nejdéle deseti let – fungování klastrů s cílem zlepšit spolupráci, vytváření sítí a učení.

13. Členské státy musí v souladu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy oznámit veškerou podporu na VaVaI s výjimkou opatření, jež splňují podmínky stanovené v obecném nařízení o blokových výjimkách přijatém Komisí podle článku 1 nařízení Rady (ES) č. 994/98⁽⁴⁾.

14. Tento rámec stanoví kritéria slučitelnosti pro režimy podpory a jednotlivé podpory na VaVaI, které podléhají oznamovací povinnosti a musí být posuzovány na základě čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ Viz rozsudek Soudu ze dne 13. září 1995 ve spojených věcech TWD Textilwerke Deggendorf GmbH v. Komise, T-244/93 a T-486/93, Recueil 1995, s. II-2265.

⁽²⁾ Komise považuje za užitečné zachovat různé kategorie činností v oblasti VaV bez ohledu na skutečnost, že se tyto činnosti mohou řídit spíše interaktivním modelem než modelem lineárním.

⁽³⁾ Klíčové základní technologie jsou definovány a určeny ve sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Evropská strategie pro klíčové technologie – cesta k růstu a zaměstnanosti“, COM(2012) 341 final, 26. června 2012.

⁽⁴⁾ Nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků 92 a 93 Smlouvy o založení Evropského společenství na určité kategorie horizontální státní podpory (Úř. věst L 142, 14.5.1998, s. 1) ve znění nařízení Rady (EU) č. 733/2013 ze dne 22. července 2013 (Úř. věst L 204, 31.7.2013, s. 15).

⁽⁵⁾ Kritéria pro analýzu slučitelnosti státní podpory, která má podpořit realizaci významných projektů společného evropského zájmu, včetně podpory na VaVaI posuzované podle čl. 107 odst. 3 písm. b) Smlouvy, s vnitřním trhem jsou uvedena v samostatném sdělení Komise.

1.3. Definice

15. Pro účely tohoto rámce se použijí tyto definice:

- a) „**podporou *ad hoc***“ se rozumí podpora, která není poskytnuta na základě režimu podpory;
- b) „**podporou**“ se rozumí opatření, jež splňuje kritéria stanovená v čl. 107 odst. 1 Smlouvy;
- c) „**intenzitou podpory**“ se rozumí hrubá výše podpory vyjádřená jako procentní podíl způsobilých nákladů před odpočtem daně nebo jiných poplatků. Je-li podpora poskytnuta jinak než formou dotace, výše podpory se rovná jejímu grantovému ekvivalentu. Podpora splatná v několika splátkách je diskontována na hodnotu v den jejího poskytnutí. Úrokovou sazbou, která se použije pro tento účel, je diskontní sazba ⁽¹⁾ platná k datu poskytnutí podpory. Intenzita podpory se vypočítává na příjemce;
- d) „**režimem podpory**“ se rozumí akt, na jehož základě může být bez dalších prováděcích opatření poskytnuta podnikům, jež jsou v tomto aktu vymezeny obecným a abstraktním způsobem, jednotlivá podpora, a dále akt, na jehož základě může být poskytnuta jednomu nebo několika podnikům podpora, která není spojena s konkrétním projektem;
- e) „**aplikovaným výzkumem**“ se rozumí průmyslový výzkum, experimentální vývoj nebo jejich kombinace;
- f) „**obvyklými tržními podmínkami**“ se rozumí, že se podmínky transakce mezi smluvními stranami neliší od podmínek, jež by byly sjednány mezi nezávislými podniky, a že nezahrnují prvek tajné dohody. Má se za to, že zásada týkající se obvyklých tržních podmínek (*arm's length principle*) je splněna v případě transakce, jíž předcházelo otevřené, transparentní a nediskriminační řízení;
- g) „**datem poskytnutí podpory**“ se rozumí datum, kdy příjemce získá podle platného vnitrostátního právního režimu na tuto podporu právní nárok;
- h) „**účinnou spoluprací**“ se rozumí spolupráce nejméně dvou nezávislých stran za účelem výměny znalostí či technologií nebo k dosažení společného cíle na základě dělby práce, kde příslušné strany společně stanoví rozsah projektu spolupráce, přispívají k jeho realizaci a sdílejí jeho rizika a výsledky. Náklady na projekt může nést v plné výši jedna či více stran a tím zbavit ostatní strany jejich finančních rizik. Za formy spolupráce nejsou považovány smluvní výzkum a poskytování výzkumných služeb;
- i) „**výhradním vývojem**“ se rozumí zadávání veřejných zakázek na služby ve výzkumu a vývoji, u kterých veškeré dosažené přínosy připadají výhradně veřejnému zadavateli nebo zadavateli a které mohou tyto subjekty využít při provádění své činnosti za podmínky, že tyto služby v plné výši hradí;
- j) „**experimentálním vývojem**“ se rozumí získávání, spojování, formování a používání stávajících vědeckých, technologických, obchodních a jiných příslušných poznatků a dovedností za účelem vývoje nových nebo zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb. Může se kupříkladu jednat i o činnosti zaměřené na vymezení koncepce, plánování a dokumentaci nových výrobků, postupů nebo služeb. Experimentální vývoj může zahrnovat vývoj prototypů, demonstrační činnosti, pilotní projekty, testování a ověřování nových nebo zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb v prostředí reprezentativním z hlediska reálných provozních podmínek, pokud hlavní cíl spočívá v dalším technickém zlepšení výrobků, postupů nebo služeb, které nejsou z velké části stanoveny. Zahrnut je také vývoj komerčně využitelného prototypu nebo pilotního projektu, který je nutně konečným komerčním produktem a jehož výroba je příliš nákladná na to, aby byl použit pouze pro účely demonstrace a ověření. Experimentálním vývojem nejsou běžné nebo pravidelné změny stávajících výrobků, výrobních linek, výrobních postupů, služeb a jiných nedokončených operací, i když takovéto změny mohou představovat zlepšení;

⁽¹⁾ Viz sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb (Úř. věst. C 14, 19.1.2008, s. 6).

- k) **„studii proveditelnosti“** se rozumí hodnocení a analýza potenciálu projektu, které mají za cíl podpořit proces rozhodování tím, že objektivně a racionálně zjistí silné a slabé stránky projektu, jeho příležitosti a hrozby a určí zdroje potřebné pro jeho uskutečnění, jakož i jeho vyhlídky na úspěch;
- l) **„plně náleží“** znamená, že výzkumná organizace, výzkumná infrastruktura nebo veřejný zadavatel požívají všech hospodářských výhod spojených s právy duševního vlastnictví, jelikož si ponechají právo s nimi neomezeně nakládat, zejména vlastnické právo a právo poskytovat licence. Tato podmínka může být splněna i v případě, že se výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura (resp. veřejný zadavatel) rozhodne uzavřít další smlouvy týkající se těchto práv, včetně poskytnutí příslušných licencí spolupracujícímu partnerskému subjektu (resp. podnikům);
- m) **„základním výzkumem“** se rozumí experimentální nebo teoretická práce vykonávaná především za účelem získání nových poznatků o základních principech jevů a pozorovatelných skutečností, která není zaměřena na přímé komerční uplatnění nebo využití;
- n) **„hrubým grantovým ekvivalentem“** se rozumí výše, které by podpora dosáhla, kdyby byla poskytnuta formou dotace, před odpočtem daně nebo jiných poplatků;
- o) **„vysoce kvalifikovanými pracovníky“** se rozumí pracovníci s vysokoškolským vzděláním a nejméně pětiletou relevantní odbornou praxí, která může zahrnovat rovněž dobu studia v doktorském programu;
- p) **„jednotlivou podporou“** se rozumí podpora poskytnutá určitému podniku. Jedná se o podporu *ad hoc* či podporu poskytnutou na základě režimu podpory;
- q) **„průmyslovým výzkumem“** se rozumí plánovitý výzkum nebo kritické šetření zaměřené na získání nových poznatků a dovedností pro vývoj nových výrobků, postupů nebo služeb nebo k podstatnému zdokonalení stávajících výrobků, postupů nebo služeb. Zahrnuje vytváření dílčích částí složitých systémů a může zahrnovat výrobu prototypů v laboratorním prostředí nebo v prostředí se simulovaným rozhraním stávajících systémů a rovněž výrobu pilotních linek, je-li to nezbytné pro průmyslový výzkum, a zejména pro obecné ověřování technologie;
- r) **„poradenskými službami v oblasti inovací“** se rozumí konzultace, pomoc a vzdělávání v oblasti transferu znalostí, nabývání, ochrany a využívání nehmotného majetku a používání norem a právních předpisů, v nichž jsou tyto normy obsaženy;
- s) **„inovačními klastry“** se rozumí struktury nebo organizovaná seskupení nezávislých subjektů (jako jsou inovativní začínající podniky, malé, střední a velké podniky, jakož i organizace pro výzkum a šíření znalostí, neziskové organizace a další související hospodářské subjekty), jejichž účelem je povzbuzovat inovace podporou sdílení zařízení a výměny poznatků a odborných znalostí, jakož i účinným podílem na transferu znalostí, vytváření sítí, šíření informací a spolupráci mezi podniky a dalšími organizacemi klastru;
- t) **„podpůrnými službami v oblasti inovací“** se rozumí poskytování kancelářských prostor, databází, knihoven, průzkum trhu, laboratorní služby, označování, zkoušení a certifikace kvality za účelem vývoje efektivnějších výrobků, postupů nebo služeb;
- u) **„nehmotným majetkem“** se rozumí majetek, který nemá hmotnou nebo finanční podobu, např. patenty, licence, know-how nebo jiná práva duševního vlastnictví;
- v) **„transferem znalostí“** se rozumí proces, jehož cílem je získávání, shromažďování a sdílení explicitních a implicitních znalostí včetně dovedností a kompetencí v hospodářských i nehmotných činnostech, jako jsou spolupráce při výzkumu, poradenství, poskytování licencí, zakládání společností typu spin-off, publikace a mobilita výzkumných pracovníků a dalších osob, jež se podílejí na těchto činnostech. Kromě vědeckých a technických poznatků zahrnuje také jiné druhy znalostí, např. znalosti, jež se týkají používání norem a právních předpisů, v nichž jsou tyto normy obsaženy, znalosti podmínek reálného provozního prostředí a způsobů organizačních inovací, jakož i řízení znalostí v souvislosti s určováním, získáváním, zabezpečením, ochranou a využíváním nehmotného majetku;

- w) „**velkými podniky**“ se rozumí podniky, které nesplňují definici malých a středních podniků;
- x) „**čistými dodatečnými náklady**“ se rozumí rozdíl mezi předpokládanou čistou současnou hodnotou podporovaného projektu nebo činnosti a životaschopnou srovnávací investicí, kterou by příjemce uskutečnil v případě neposkytnutí podpory;
- y) „**organizačními inovacemi**“ se rozumí realizace nového způsobu organizace obchodních praktik, pracoviště nebo vnějších vztahů podniku; organizačními inovacemi nejsou změny, jež jsou založeny na způsobech organizace, které jsou v podniku již používány, změny ve strategii řízení, fúze a akvizice, upuštění od používání určitého postupu, prostá obnova nebo rozšíření kapitálu, změny plynoucí výlučně ze změn v cenách výrobních faktorů, úprav, lokalizace, pravidelných, sezónních nebo jiných cyklických změn a obchodování s novými nebo podstatně zdokonalenými výrobky;
- z) „**osobními náklady**“ se rozumí náklady na výzkumné pracovníky, techniky a ostatní podpůrný personál v rozsahu, který připadá na příslušný projekt nebo činnost;
- aa) „**zadáváním veřejných zakázek v předobchodní fázi**“ se rozumí zadávání veřejných zakázek na služby ve výzkumu a vývoji, u nichž si veřejný zadavatel nebo zadavatel neponechává všechny výsledky a přínosy zakázky výhradně pro vlastní použití při provádění své činnosti, ale sdílí je za tržních podmínek s dodavateli. Smlouvy, jejichž předmět spadá do jedné nebo více kategorií výzkumu a vývoje definovaných v tomto rámci, musí mít omezenou dobu platnosti a mohou zahrnovat vývoj prototypů a omezeného množství prvních výrobků a služeb ve formě testovací série. Předmětem stejné smlouvy nesmí být nákup komerčního objemu výrobků nebo služeb;
- bb) „**inovacemi postupů**“ se rozumí uplatňování nového nebo podstatně zdokonaleného způsobu výroby nebo poskytování služeb (včetně významných změn technik, zařízení nebo programového vybavení); inovacemi postupů nejsou menší změny nebo zlepšení, zvýšení výrobní kapacity nebo kapacity k poskytování služeb přidáním výrobních nebo logistických systémů, které jsou velmi podobné již používaným systémům, upuštění od používání určitého postupu, prostá obnova nebo rozšíření kapitálu, změny plynoucí výlučně ze změn v cenách výrobních faktorů, úprav, lokalizace, pravidelných, sezónních a jiných cyklických změn a obchodování s novými nebo podstatně zdokonalenými výrobky;
- cc) „**projektem v oblasti VaV**“ se rozumí operace, která zahrnuje činnosti spadající do jedné nebo několika kategorií výzkumu a vývoje definovaných v tomto rámci a která má splnit nedělitelný úkol přesné hospodářské, vědecké nebo technické povahy s předem jasné určenými cíli. Projekt v oblasti VaV může sestávat z několika pracovních oblastí, činností nebo služeb a zahrnuje jasné cíle, činnosti, které je třeba provést k dosažení těchto cílů (včetně jejich očekávaných nákladů), a konkrétní požadavky jako základ pro posouzení výsledků těchto činností a jejich srovnání s příslušnými cíli. Pokud není možné jasné od sebe oddělit dva nebo více projektů v oblasti VaV, a zejména pokud tyto projekty nemají samostatně vyhlídky na technologický úspěch, považují se za projekt jediný;
- dd) „**vratnou zálohou**“ se rozumí půjčka na projekt, která je vyplacena v jedné či více splátkách a za podmínku splacení, které závisí na výsledku projektu;
- ee) „**organizací pro výzkum a šíření znalostí**“ nebo „výzkumnou organizací“ se rozumí subjekt (např. univerzita nebo výzkumný ústav, agentura pro transfer technologií, zprostředkovatel v oblasti inovací, fyzický nebo virtuální spolupracující subjekt zaměřený na výzkum), bez ohledu na jeho právní postavení (zřízený podle veřejného, nebo soukromého práva) nebo způsob financování, jehož hlavním cílem je provádět nezávisle základní výzkum, průmyslový výzkum nebo experimentální vývoj nebo veřejně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo transferu znalostí. Pokud tento subjekt rovněž vykonává hospodářské činnosti, je třeba pro financování, náklady a příjmy těchto hospodářských činností vést oddělené účetnictví. Podniky, jež mohou uplatňovat rozhodující vliv na takovýto subjekt, např. jako podílníci nebo členové, nesmí mít přednostní přístup k výsledkům, jichž dosáhl;

- ff) „výzkumnou infrastrukturou“ se rozumí zařízení, zdroje a související služby, které vědecká obec využívá k provádění výzkumu v příslušných oborech, zahrnující vědecké vybavení a výzkumný materiál, zdroje založené na znalostech, např. sbírky, archivy a strukturované vědecké informace, infrastruktury informačních a komunikačních technologií, např. síť GRID, počítačové a programové vybavení, komunikační prostředky, jakož i veškeré další prvky jedinečné povahy, které jsou nezbytné k provádění výzkumu. Tyto infrastruktury se mohou nacházet na jednom místě nebo mohou být „rozmístěny“ v rámci sítě (organizovaná síť zdrojů) ⁽¹⁾;
- gg) „vysíláním“ se rozumí dočasné zaměstnávání zaměstnanců příjemcem, které je spojeno s právem zaměstnance vrátit se ke svému předchozímu zaměstnavateli;
- hh) „malými a středními podniky“ nebo „MSP“, „malými podniky“ a „středními podniky“ se rozumí podniky, které splňují kritéria stanovená v doporučení Komise o definici mikropodniků a malých a středních podniků ⁽²⁾;
- ii) „zahájením prací“ nebo „zahájením projektu“ se rozumí buď zahájení činností v oblasti VaVal, nebo první dohoda mezi příjemcem a dodavatelem o provedení projektu, podle toho, která událost nastane dříve. Přípravné práce, jako je získání povolení a provedení studií proveditelnosti, se za zahájení prací nepovažují;
- jj) „hmotným majetkem“ se rozumí majetek ve formě pozemků, staveb, zařízení, strojů a vybavení.

2. STÁTNÍ PODPORA VE SMYSLU ČL. 107 ODS. 1 SMLOUVY

16. Jakékoli opatření, které splňuje kritéria čl. 107 odst. 1 Smlouvy, v zásadě představuje státní podporu. Zatímco samostatné sdělení Komise o pojmu státní podpory objasňuje, jak Komise chápe pojem státní podpory obecně, tento oddíl se zabývá situacemi, které jsou typické pro činnosti v oblasti VaVal, aniž by tím byl dotčen výklad Soudního dvora Evropské unie.

2.1. Organizace pro výzkum a šíření znalostí a výzkumné infrastruktury jako příjemci státní podpory

17. Organizace pro výzkum a šíření znalostí (dále jen „výzkumné organizace“) a výzkumné infrastruktury jsou příjemci státní podpory, pokud jejich veřejné financování splňuje všechny podmínky čl. 107 odst. 1 Smlouvy. Podle sdělení o pojmu státní podpory a v souladu s judikaturou Soudního dvora musí příjemce splňovat podmínky pro to, aby mohl být považován za podnik, což však nezávisí na jeho právním postavení, tj. zda byl zřízen podle veřejného, nebo soukromého práva, ani na jeho ekonomické povaze, tj. zda usiluje o zisk, či nikoliv. Rozhodujícím faktorem pro uznání příjemce jako podniku je spíše to, zda vykonává hospodářskou činnost spočívající v nabízení výrobků nebo služeb na daném trhu ⁽³⁾.

2.1.1. Veřejné financování nehospodářských činností

18. Pokud tentýž subjekt provádí činnosti jak hospodářské, tak nehospodářské povahy, pak se nebude na veřejné financování nehospodářských činností vztahovat čl. 107 odst. 1 Smlouvy, lze-li v zájmu účinného zabránění křížovému subvencování hospodářských činností jasně oddělit oba uvedené druhy činností, jakož i příslušné náklady, financování a příjmy. Dokladem o náležitém rozdělení nákladů, financování a příjmů mohou být roční finanční výkazy příslušného subjektu.

19. Komise má za to, že nehospodářské povahy jsou obecně tyto činnosti:

⁽¹⁾ Viz čl. 2 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 723/2009 ze dne 25. června 2009 o právním rámci Společenství pro konsorcium evropské výzkumné infrastruktury (ERIC) (Úř. věst. L 206, 8.8.2009, s. 1).

⁽²⁾ Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁽³⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. června 1987 ve věci Komise v. Itálie, C-118/85, Recueil 1987, s. 2599, bod 7; rozsudek Soudního dvora ze dne 18. června 1998 ve věci Komise v. Itálie, C-35/96, Recueil 1998, s. I-3851, bod 36; rozsudek Soudního dvora ze dne 19. února 2002 ve věci Wouters, C-309/99, Recueil 2002, s. I-1577, bod 46.

a) primární činnosti výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur, zejména:

- vzdělávání s cílem zvýšit počty a zlepšit kvalifikaci lidských zdrojů. V souladu s judikaturou⁽¹⁾ a rozhodovací praxí Komise⁽²⁾ a podle sdělení o pojmu státní podpory a sdělení o službách obecného hospodářského zájmu⁽³⁾ se za nehopodářskou činnost považuje veřejné vzdělávání organizované v rámci státního vzdělávacího systému, jež je z velké části nebo zcela financováno ze státních prostředků a je státem kontrolováno⁽⁴⁾,
- nezávislý VaV s cílem získat nové poznatky a lépe pochopit dané téma, včetně kooperativního VaV, pokud je spolupráce, do níž je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura zapojena, účinná⁽⁵⁾,
- veřejné šíření výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě, například prostřednictvím výuky, databází s otevřeným přístupem, veřejně přístupných publikací či otevřeného softwaru;

b) činnosti v rámci transferu znalostí, pokud jsou prováděny buď výzkumnou organizací nebo výzkumnou infrastrukturou (včetně jejich oddělení či poboček), nebo společně s dalšími takovými subjekty či jejich jménem a pokud se veškerý zisk z těchto činností znovu investuje do primárních činností výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury. Nehospodářská povaha těchto činností zůstává zachována i v případě svření dodávek odpovídajících služeb třetím stranám prostřednictvím otevřeného zadávacího řízení.

20. Je-li výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura využívána pro hospodářské i nehopodářské činnosti, vztahují se na veřejné financování pravidla státní podpory pouze tehdy, pokud toto financování pokrývá náklady spojené s hospodářskými činnostmi⁽⁶⁾. Je-li výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura využívána téměř výhradně pro nehopodářskou činnost, může její financování zcela spadat mimo působnost pravidel státní podpory za předpokladu, že její hospodářské využití je čistě vedlejší, tj. jedná se o činnost, která přímo souvisí s provozem výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury a je pro její provoz nezbytná či je neoddělitelně spojena s jejím hlavním nehopodářským využitím a je omezena co do rozsahu. Pro účely tohoto rámce bude podle Komise tato podmínka splněna v případě, že pro hospodářské činnosti budou využívány naprosto stejné vstupy (např. materiál, zařízení, pracovní síla a fixní kapitál) jako u nehopodářských činností a kapacita přidělená každý rok na tyto hospodářské činnosti nepřesáhne 20 % celkové roční kapacity daného subjektu.

2.1.2. Veřejné financování hospodářských činností

21. Aniž by byl dotčen bod 20, v případě, že jsou výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury využívány k vykonávání hospodářských činností, jako je pronájem vybavení či laboratoří podnikům, poskytování služeb podnikům nebo provádění smluvního výzkumu, bude se veřejné financování těchto hospodářských činností zpravidla považovat za státní podporu.

22. Komise však nebude výzkumnou organizaci nebo výzkumnou infrastrukturu považovat za příjemce státní podpory, pokud tato organizace či infrastruktura jedná jako pouhý zprostředkovatel, který převádí veškeré veřejné financování, jakož i výhodu plynoucí z tohoto financování na konečné příjemce. Obecně se jedná o případy, kdy:

a) jak veřejné financování, tak výhoda plynoucí z tohoto financování jsou vyčíslitelné a prokazatelné a existuje vhodný mechanismus, který zaručuje, že financování i výhoda jsou v plném rozsahu převedeny na konečné příjemce, např. prostřednictvím nižších cen, a

⁽¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 27. září 1988 ve věci Humbel a Edel, C-263/86, Recueil 1988, s. I-5365, body 9–10 a 15–18; rozsudek Soudního dvora ze dne 7. prosince 1993 ve věci Wirth, C-109/92, Recueil 1993, s. I-06447, bod 15.

⁽²⁾ Viz např. věci NN 54/2006, Vysoká škola logistiky v Přerově, a N 343/2008, Jednotlivá podpora pro Vysokou školu ve městě Nyíregyháza určená na rozvoj centra znalostí regionu Partium.

⁽³⁾ Viz body 26–29 sdělení Komise o použití pravidel Evropské unie v oblasti státní podpory na vyrovnávací platbu udělenou za poskytování služeb obecného hospodářského zájmu (Úř. věst. C 8, 11.1.2012, s. 4).

⁽⁴⁾ Vzdělávání pracovníků ve smyslu pravidel státní podpory pro podporu na vzdělávání nelze považovat za nehopodářskou primární činnost výzkumných organizací.

⁽⁵⁾ Poskytování služeb v oblasti VaV a VaV prováděný jménem podniků se nepovažují za nezávislý VaV.

⁽⁶⁾ Pokud je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura financována jak z veřejných, tak ze soukromých zdrojů, bude se podle Komise o takový případ jednat tehdy, je-li veřejné financování přidělené danému subjektu v konkrétním účetním období vyšší než náklady, jež mu v tomto období vzniknou v souvislosti s nehopodářskými činnostmi.

- b) zprostředkovateli není poskytnuta žádná další výhoda, protože je vybrán v otevřeném zadávacím řízení nebo je veřejné financování k dispozici všem subjektům, které splňují nezbytné objektivní podmínky, takže jsou zákazníci coby koneční příjemci oprávněni získat rovnocenné služby od jakéhokoli příslušného zprostředkovatele.

23. Jsou-li splněny podmínky uvedené v bodě 22, uplatní se pravidla státní podpory na úrovni konečných příjemců.

2.2. Nepřímá státní podpora poskytovaná podnikům prostřednictvím veřejně financovaných organizací pro výzkum a šíření znalostí a výzkumných infrastruktur

24. Otázku, zda a za jakých podmínek získávají podniky výhodu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy v případě smluvního výzkumu nebo výzkumných služeb poskytovaných výzkumnou organizací nebo výzkumnou infrastrukturou či v případě spolupráce s výzkumnou organizací nebo výzkumnou infrastrukturou, je třeba zodpovědět v souladu s obecnými zásadami státní podpory. Za tímto účelem může být podle sdělení o pojmu státní podpory nutné zejména posoudit, zda lze chování výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury přičítat státu ⁽¹⁾.

2.2.1. Výzkum jménem podniků (smluvní výzkum nebo výzkumné služby)

25. Pokud je výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura využívána k provádění smluvního výzkumu nebo poskytování výzkumné služby určitému podniku, který obvykle stanoví podmínky smlouvy, vlastní výsledky výzkumných činností a nese riziko neúspěchu, nebude na tento podnik v případě, že výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura obdrží za své služby přiměřenou odměnu, zpravidla převedena žádná státní podpora. Jedná se zejména o situace, kdy je splněna jedna z následujících podmínek:

- a) výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje danou výzkumnou službu nebo provádí smluvní výzkum za tržní cenu ⁽²⁾, nebo
- b) nelze-li určit tržní cenu, výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje danou výzkumnou službu nebo provádí smluvní výzkum za cenu, která:

— odráží plné náklady služby a obecně zahrnuje marži stanovenou podle marží, jež obvykle uplatňují podniky působící v odvětví dotčené služby, nebo

— je výsledkem jednání za obvyklých tržních podmínek, pokud výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura coby dodavatel služby v jednání usiluje o to, aby při uzavření smlouvy dosáhla maximálního hospodářského prospěchu, a pokryje alespoň své mezní náklady.

26. Pokud si výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura ponechá vlastnictví práv duševního vlastnictví nebo příslušná přístupová práva, lze jejich tržní hodnotu odečíst od ceny, jež má být zaplacená za dotčené služby.

2.2.2. Spolupráce s podniky

27. Má se za to, že projekt je realizován prostřednictvím účinné spolupráce, pokud alespoň dvě nezávislé strany sledují společný cíl na základě dělby práce, společně stanoví rozsah projektu, podílejí se na jeho koncipování, přispívají k jeho provádění a sdílejí finanční, technologická, vědecká a jiná rizika projektu, jakož i jeho výsledky. Náklady na projekt může nést v plné výši jedna či více stran a tím zbavit ostatní strany jejich finančních rizik. Podmínky projektu spolupráce, zejména co se týče příspěvků na jeho náklady, sdílení rizik a výsledků, šíření výsledků, přístupu k právům duševního vlastnictví a pravidel pro přidělení těchto práv, je třeba stanovit před zahájením projektu ⁽³⁾. Za formy spolupráce nejsou považovány smluvní výzkum a poskytování výzkumných služeb.

⁽¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. května 2002 ve věci Francie v. Komise, C-482/99, Recueil 2002, s. I-4397, bod 24.

⁽²⁾ Pokud výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura poskytuje konkrétní výzkumnou službu či provádí smluvní výzkum jménem daného podniku poprvé, na zkušební bázi a po jasně vymezenou dobu, Komise bude účtovanou cenu obvykle považovat za cenu tržní, jestliže jsou výzkumná služba či smluvní výzkum jedinečné a lze prokázat, že pro ně neexistuje trh.

⁽³⁾ Netýká se konečných dohod o tržní hodnotě vzniklých práv duševního vlastnictví a hodnotě příspěvků na projekt.

28. Jsou-li projekty spolupráce prováděny společně podniky a výzkumnými organizacemi nebo výzkumnými infrastrukturami, má Komise za to, že zúčastněným podnikům není prostřednictvím těchto subjektů kvůli příznivým podmínkám spolupráce poskytnuta nepřímá státní podpora, pokud je splněna jedna z následujících podmínek:

- a) zúčastněné podniky hradí v plné výši náklady projektu, nebo
- b) výsledky spolupráce, které nemají za následek vznik práv duševního vlastnictví, lze veřejně šířit a práva duševního vlastnictví vzniklá z činností výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur plně náleží těmto subjektům, nebo
- c) práva duševního vlastnictví vzniklá z projektu, jakož i související přístupová práva jsou mezi různé spolupracující partnerské subjekty rozdělena tak, aby byly náležitě zohledněny jejich pracovní oblasti, příspěvky a příslušné zájmy, nebo
- d) výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury obdrží za práva duševního vlastnictví, jež vznikla v důsledku jejich činností a jsou postoupena zúčastněným podnikům nebo k nimž získaly zúčastněné podniky přístupová práva, náhradu odpovídající tržní ceně. Od této náhrady lze odečíst absolutní výši hodnoty veškerých finančních či nefinančních příspěvků zúčastněných podniků na náklady činností výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur, jež měly za následek vznik dotčených práv duševního vlastnictví.

29. Pro účely bodu 28 písm. d) bude mít Komise za to, že obdržená náhrada odpovídá tržní ceně, pokud dotčeným výzkumným organizacím nebo výzkumným infrastrukturám umožňuje požívat všech hospodářských výhod spojených s těmito právy, za předpokladu, že je splněna jedna z následujících podmínek:

- a) výše náhrady byla stanovena na základě prodeje v rámci otevřeného, transparentního a nediskriminačního soutěžního řízení, nebo
- b) nezávislý odborný odhad potvrdí, že výše náhrady je rovna tržní ceně nebo vyšší, nebo
- c) výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura může jakožto prodávající prokázat, že náhradu fakticky sjednala za obvyklých tržních podmínek tak, aby při uzavření smlouvy dosáhla maximálního hospodářského prospěchu, s přihlédnutím ke svým statutárním cílům, nebo
- d) spolupracující podnik má na základě dohody o spolupráci právo prvního odmítnutí k právům duševního vlastnictví vzniklým z činností spolupracujících výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur a tyto subjekty mají reciproční právo vyžádat si ekonomicky výhodnější nabídky od třetích stran, tak aby byl spolupracující podnik nucen svou nabídku náležitým způsobem upravit.

30. Pokud není splněna žádná z podmínek v bodě 28, bude se celá hodnota příspěvku výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur na projekt považovat za výhodu pro spolupracující podniky, na kterou se vztahují pravidla státní podpory.

2.3. Zadávání veřejných zakázek na služby ve výzkumu a vývoji

31. Veřejní zadavatelé mohou zadávat zakázky na služby podniků ve výzkumu a vývoji, a to jak v rámci výhradního vývoje, tak v rámci zadávání zakázek v předobchodní fázi ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Viz sdělení a doprovodný pracovní dokument útvarů Komise – sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Zadávání veřejných zakázek v předobchodní fázi: Podpora inovace za účelem zajištění udržitelné vysoké kvality veřejných služeb v Evropě“, KOM(2007) 799 v konečném znění, 14. prosince 2007.

32. Pokud se pro zadání veřejné zakázky uskuteční otevřené zadávací řízení v souladu s platnými směrnici⁽¹⁾, Komise obvykle uzná, že podnikům dodávajícím příslušné služby není poskytnuta státní podpora ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy⁽²⁾.

33. Ve všech ostatních případech včetně zadání zakázky v předobchodní fázi bude mít Komise za to, že podnikům není poskytnuta státní podpora, pokud cena zaplacená za příslušné služby plně odráží tržní hodnotu přínosů, jež vyplývají ze zakázky pro veřejného zadavatele, a rizika, která nesou zúčastnění dodavatelé. Jedná se zejména o případy, kdy jsou splněny všechny tyto podmínky:

- a) výběrové řízení je otevřené, transparentní a nediskriminační a opírá se o objektivní kritéria výběru a udělení zakázky stanovená před konáním nabídkového řízení;
- b) předpokládaná smluvní ujednání, v nichž jsou popsány všechny povinnosti a práva stran, včetně povinnosti a práv souvisejících s právy duševního vlastnictví, jsou zájemcům o účast v nabídkovém řízení k dispozici před konáním tohoto řízení;
- c) zakázka nezajišťuje žádnému z účastníků se dodavatelů preferenční zacházení při dodávce komerčního objemu konečných výrobků nebo služeb veřejnému zadavateli v dotčeném členském státě⁽³⁾ a

d) je splněna jedna z těchto podmínek:

- všechny výsledky, jež nemají za následek vznik práv duševního vlastnictví, lze veřejně šířit, například formou publikací, výuky či příspěvku pro normalizační orgány, tak aby je mohly jiné podniky reprodukovat, a případná práva duševního vlastnictví plně náleží veřejnému zadavateli, nebo
- dodavatel služeb, jemuž náleží výsledky, které mají za následek vznik práv duševního vlastnictví, je povinen poskytnout veřejnému zadavateli neomezený bezplatný přístup k těmto výsledkům a třetím stranám poskytnout přístup za tržních podmínek, například formou nevýhradních licencí.

34. Pokud nejsou splněny podmínky v bodě 33, mohou členské státy vycházet z individuálního posouzení ustanovení smlouvy mezi veřejným zadavatelem a podnikem, aniž je dotčena obecná povinnost oznámit podporu na VaVal v souladu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy.

3. SPOLEČNÉ ZÁSADY POSUZOVÁNÍ

35. Při posuzování slučitelnosti oznámeného opatření podpory s vnitřním trhem Komise obvykle zkoumá, zda je opatření podpory koncipováno tak, aby pozitivní dopad podpory z hlediska cíle společného zájmu převažoval nad jejími potenciálními negativními účinky na obchod a hospodářskou soutěž.

36. Ve sdělení o modernizaci státní podpory ze dne 8. května 2012 se uvádí, že je třeba určit a vymezit společné zásady, které by Komise při posuzování slučitelnosti uplatňovala u všech opatření podpory. Za tímto účelem bude Komise považovat opatření podpory za slučitelné se Smlouvou pouze v případě, že jsou splněna všechna tato kritéria:

- a) *příspěvek k dosažení jasně vymezeného cíle společného zájmu*: opatření státní podpory musí být zaměřeno na cíl společného zájmu v souladu s čl. 107 odst. 3 Smlouvy (oddíl 4.1);

⁽¹⁾ Viz článek 27 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 65) a článek 45 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES (Úř. věst. L 94, 28.3.2014, s. 243). Rovněž v případě omezeného řízení ve smyslu článku 28 směrnice 2014/24/EU a článku 46 směrnice 2014/25/EU bude mít Komise za to, že podnikům není poskytnuta státní podpora, pokud není zainteresovaným dodavatelům bez uvedení pádných důvodů zabráněno v účasti v nabídkovém řízení.

⁽²⁾ Totéž platí v případě, že veřejný zadavatelé udělí zakázku na inovační řešení, jež vzešla z předešlé zakázky v oblasti VaV, nebo na výrobky a služby, které nespádají do oblasti VaV, ale které musí splňovat požadavky, pro něž je nutná inovace výrobku, postupu nebo organizační inovace.

⁽³⁾ Aniž jsou dotčena řízení, jež se týkají jak vývoje, tak následného prodeje jedinečných nebo specializovaných výrobků nebo služeb.

- b) *potřeba státního zásahu*: opatření státní podpory se musí zaměřovat na situace, v nichž může podpora přinést podstatné zlepšení, jež trh sám není schopen zajistit, například tím, že napraví selhání trhu či vyřeší problém týkající se rovných podmínek nebo soudržnosti (oddíl 4.2);
- c) *vhodnost opatření podpory*: navrhovaná podpora musí představovat vhodný politický nástroj k dosažení cíle společného zájmu (oddíl 4.3);
- d) *motivační účinek*: podpora musí změnit chování dotčeného podniku(ů) tak, aby se zabýval dalšími činnostmi, které by bez podpory nevykonával nebo které by vykonával v omezeném rozsahu, jiným způsobem či na jiném místě (oddíl 4.4);
- e) *přiměřenost podpory (podpora omezená na minimum)*: výše a intenzita podpory musí být omezena na nezbytné minimum, které dotčený podnik(y) přiměje k dalším investicím nebo činnostem (oddíl 4.5);
- f) *zabránění nepřipustným negativním účinkům na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy*: negativní účinky podpory musí být dostatečně omezené, tak aby byl celkový výsledek opatření pozitivní (oddíl 4.6);
- g) *transparentnost podpory*: členské státy, Komise, hospodářské subjekty a veřejnost musí mít snadný přístup ke všem relevantním dokumentům a příslušným informacím o podpoře poskytnuté podle těchto dokumentů (oddíl 4.7).

37. Celkové výsledky některých kategorií režimů podpory mohou dále podléhat požadavku hodnocení *ex post* popsaného v oddíle 5. V těchto případech může Komise omezit dobu trvání uvedených režimů (obvykle na čtyři roky či méně) a stanovit možnost, aby bylo následně oznámeno jejich prodloužení.

38. Pokud opatření státní podpory nebo podmínky, které jsou s ním spojeny (včetně metody jeho financování, je-li nedílnou součástí tohoto opatření), nutně vedou k porušení práva Unie, nelze uvedenou podporu prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem ⁽¹⁾.

39. Při posuzování slučitelnosti jednotlivé podpory s vnitřním trhem vezme Komise v úvahu řízení o porušení článků 101 nebo 102 Smlouvy, jež se mohou týkat příjemce podpory a mohou být relevantní pro posouzení podpory podle čl. 107 odst. 3 Smlouvy ⁽²⁾.

4. POSOUZENÍ SLUČITELNOSTI PODPORY NA VAVAI

40. Státní podporu na VaVal lze prohlásit za slučitelnou s vnitřním trhem ve smyslu čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy tehdy, pokud na základě společných zásad posuzování stanovených v oddíle 3 vede ke zintenzivnění činností v oblasti VaVal a nemění přitom podmínky obchodu způsobem, jež by byl v rozporu se společným zájmem.

41. Komise v tomto oddíle objasňuje, jak bude používat tyto společné zásady posuzování, a v případě potřeby stanoví konkrétní podmínky pro režimy podpory a dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory, jež podléhají oznamovací povinnosti ⁽³⁾.

4.1. Příspěvek k dosažení jasně vymezeného cíle společného zájmu

4.1.1. Obecné podmínky

42. Obecným cílem podpory na VaVal je napomoci rozvoji VaVal v Unii. Podpora na VaVal by tím měla přispět k dosažení cílů strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění.

43. Členské státy, které zvažují poskytnutí státní podpory na VaVal, musí přesně vymežit sledovaný cíl, a zejména objasnit, jak má dané opatření napomoci rozvoji VaVal. U opatření spolufinancovaných z evropských strukturálních a investičních fondů mohou členské státy vycházet z argumentace v příslušných operačních programech.

⁽¹⁾ Viz například rozsudek Soudního dvora ze dne 19. září 2000 ve věci Německo v. Komise, C-156/98, Recueil 2000, s. I-6857, bod 78, a rozsudek Soudního dvora ze dne 22. prosince 2008 ve věci Régie Networks v. Rhône Alpes Bourgogne, C-333/07, Sb. rozh. 2008, s. I-10807, body 94–116.

⁽²⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 15. června 1991 ve věci Matra v. Komise, C-225/91, Recueil 1993, s. I-3203, bod 42.

⁽³⁾ Podmínky slučitelnosti uvedené v nařízení o blokových výjimkách jsou plně použitelné také u všech ostatních případů jednotlivých podpor, včetně podpor poskytnutých na základě režimu podpory, který podléhá oznamovací povinnosti.

44. Pokud jde o režimy podpory podléhající oznamovací povinnosti, Komise nahlíží příznivě na opatření podpory, která jsou nedílnou součástí komplexních programů nebo akčních plánů na podporu činností v oblasti VaVal nebo strategií inteligentní specializace a která jsou podložena pečlivým vyhodnocením podobných dřívějších opatření podpory, jež prokazuje jejich efektivnost.

45. Pokud jde o státní podporu poskytnutou na projekty nebo činnosti, které jsou přímo nebo nepřímo financovány také Unií (tj. Komisí, jejími výkonnými agenturami, společnými podniky zřízenými na základě článků 185 a 187 Smlouvy nebo dalšími prováděcími subjekty v případě, že toto financování z prostředků Unie není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států), bude Komise považovat příspěvek k dosažení jasně vymezeného cíle společného zájmu za prokázaný.

4.1.2. *Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory*

46. Aby členské státy prokázaly, že jednotlivá podpora podléhající oznamovací povinnosti přispívá ke zintenzivnění činností v oblasti VaVal, mohou použít následující ukazatele spolu s dalšími relevantními kvantitativními nebo kvalitativními prvky:

- a) *nárůst velikosti projektu*: zvýšení celkových nákladů na projekt (bez snížení výdajů příjemce podpory v porovnání se situací, kdy by nebyla poskytnuta podpora); zvýšení počtu osob přidělených na činnosti v oblasti VaVal;
- b) *nárůst rozsahu*: zvýšení počtu očekávaných přínosů projektu; zvýšení ambicióznosti projektu, o čemž svědčí vyšší počet zainteresovaných partnerů, vyšší pravděpodobnost dosažení zásadního pokroku na poli vědy nebo techniky či vyšší riziko neúspěchu (související zejména s dlouhodobým charakterem projektu a s nejistotou, pokud jde o jeho výsledky);
- c) *urychlení projektu*: dokončení projektu vyžaduje méně času než v případě, že by se tentýž projekt realizoval bez podpory;
- d) *zvýšení celkové částky vynaložených prostředků*: zvýšení celkových nákladů na VaVal vynaložených příjemcem podpory, v absolutním vyjádření či jako podíl na obratu; změny v rozpočtu přiděleném na projekt (bez odpovídajícího snížení rozpočtu jiných projektů).

47. Má-li Komise konstatovat, že podpora přispívá ke zintenzivnění činností v oblasti VaVal v Unii, zohlední nejen čistý nárůst činností v oblasti VaVal prováděných daným podnikem, ale také to, nakolik podpora přispívá k celkovému růstu výdajů na VaVal v dotčeném odvětví, jakož i k lepšímu postavení Unie v oblasti VaVal v mezinárodním kontextu. Komise zaujme příznivé stanovisko v případě opatření podpory, u nichž se předpokládá zveřejnění hodnocení *ex post* týkající se jejich příspěvku k dosažení cílů společného zájmu.

4.2. **Potřeba státního zásahu**

4.2.1. *Obecné podmínky*

48. Jak je uvedeno v oddíle 3, státní podpora může být za účelem zintenzivnění činností v oblasti VaVal v Unii nutná v situaci, kdy samotný trh nemá efektivní výsledky. Aby bylo možné posoudit, zda je státní podpora účinná při dosahování cíle společného zájmu, je nejdříve nezbytné určit, jaký problém je třeba řešit. Státní podpora by se měla zaměřovat na situace, v nichž může přinést podstatné zlepšení, které trh sám není schopen zajistit. Členské státy by měly objasnit, jak může opatření podpory účinně zmírnit selhání trhu spojené s naplňováním cíle společného zájmu bez této podpory.

49. V rámci VaVal se uskutečňuje mnoho činností, na něž obvykle navazuje řada výrobních trhů a jež využívají dostupných kapacit k vývoji nových nebo zdokonalených výrobků, služeb nebo postupů na těchto výrobních trzích či zcela nových trzích, čímž napomáhají růstu hospodářství, přispívají k územní a sociální soudržnosti nebo podporují obecný zájem spotřebitelů. Vzhledem k dostupným kapacitám VaVal však mohou selhání trhu bránit tomu, aby trh dosáhl optimálního výkonu, a vést k neefektivním výsledkům z těchto důvodů:

- **kladné externality / přelévání znalostí:** přínos VaVal pro společnost má často podobu kladných vedlejších účinků, mezi něž patří přelévání znalostí či větší možnosti pro další hospodářské subjekty, jež mohou vyvíjet doplňkové výrobky a služby. Řada projektů by však v případě, že by jejich realizace byla ponechána na trhu, mohla mít z pohledu soukromého subjektu neatraktivní návratnost, ačkoli by tyto projekty byly prospěšné pro společnost; je tomu tak proto, že podniky při rozhodování o objemu VaVal, který by měly provádět, usilují o zisk a nedokážou přínosy svých činností dostatečně zúročit. Státní podpora proto může přispívat k realizaci projektů, jež jsou celkově prospěšné pro společnost či hospodářství a jež by se jinak neuskutečnily.

Ne všechny přínosy činností v oblasti VaVal jsou však externalitami a existence externalit sama o sobě automaticky neznamená, že státní podpora je slučitelná s vnitřním trhem. Spotřebitelé jsou zpravidla ochotni zaplatit za přímý přínos nových výrobků a služeb a podniky mohou zúročit přínosy své investice prostřednictvím jiných stávajících nástrojů, například práv duševního vlastnictví. V některých případech jsou však tyto prostředky nedokonalé a ponechávají prostor pro zbytkové selhání trhu, jež může napravit státní podpora. V případě základního výzkumu se například často uvádí, že může být obtížné zabránit ostatním v přístupu k výsledkům některých činností, jež tak mohou mít charakter veřejného statku. Konkrétnější poznatky související s výrobou mohou být na druhé straně často dobře chráněny (například patenty), a vynálezy tak mohou vynálezci poskytovat vyšší návratnost,

- **nedokonalé a asymetrické informace:** pro činnosti v oblasti VaVal je příznačná vysoká míra nejistoty. Kvůli nedokonalým a asymetrickým informacím se mohou soukromí investoři za určitých okolností zdrážet financovat hodnotné projekty a vysoce kvalifikovaní pracovníci si nemusí být vědomi možnosti získat zaměstnání v inovativních podnicích. V důsledku toho mohou být přidělené lidské a finanční zdroje nedostatečné a projekty, jež mohou být hodnotné pro společnost či hospodářství, se nemusí uskutečnit.

Nedokonalé a asymetrické informace mohou v některých případech také bránit v přístupu k finančním prostředkům. Neznamená to však, že nedokonalé informace a existence rizika automaticky odůvodňují nutnost státní podpory. Skutečnost, že projekty s nižší soukromou návratností investic nejsou financovány, může být totiž známkou účinnosti trhu. Riziko je kromě toho součástí každé podnikatelské činnosti a není samo o sobě selháním trhu. V případě asymetrických informací však může riziko zhoršit problémy s financováním,

- **nedostatečná koordinace a selhání sítě:** schopnost podniků navzájem se koordinovat nebo komunikovat při provádění VaVal může být narušena z různých důvodů, včetně potíží s koordinací velkého počtu spolupracujících partnerských subjektů, z nichž některé mají odlišné zájmy, jakož i problémů při koncipování smluv a obtíží při koordinaci spolupráce například kvůli nutnosti sdílet citlivé informace.

4.2.2. *Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory*

50. Ačkoli může selhání trhu v některých případech omezovat celkovou úroveň VaVal v Unii, ne všechny podniky a hospodářská odvětví jsou jím postiženy stejně. U jednotlivé podpory podléhající oznamovací povinnosti by tedy členské státy měly poskytnout náležité informace o tom, zda podpora řeší obecné selhání trhu s ohledem na VaVal v Unii, nebo specifické selhání trhu, jež se týká například určitého odvětví či oblasti podnikání.

51. Podle toho, jaký konkrétní druh selhání trhu je třeba řešit, vezme Komise v úvahu tyto skutečnosti:

- **přelévání znalostí:** předpokládaná úroveň šíření znalostí; specifčnost získaných poznatků; dostupnost ochrany práv duševního vlastnictví; míra doplňkovosti s jinými výrobky a službami,
- **nedokonalé a asymetrické informace:** míra rizika a složitost činností v oblasti VaVal; potřeba externího financování; charakteristika příjemce podpory, pokud jde o přístup k externímu financování,

- **nedostatečná koordinace:** počet spolupracujících podniků; intenzita spolupráce; odlišné zájmy různých spolupracujících partnerských subjektů; problémy při koncipování smluv; problémy při koordinaci spolupráce.

52. Ve své analýze údajného selhání trhu Komise přihlédne zejména k dostupným odvětvovým srovnáním a dalším studiím, jež by měl poskytnout dotčený členský stát.

53. Budou-li členské státy podávat oznámení investiční nebo provozní podpory pro klastry, musí poskytnout informace o plánované nebo předpokládané specializaci inovačního klastru, stávajícím regionálním potenciálu a přítomnosti klastrů s podobnými cíli v Unii.

54. Pokud jde o státní podporu poskytovanou na projekty nebo činnosti, které jsou přímo nebo nepřímo financovány také Unií (tj. Komisí, jejími výkonnými agenturami, společnými podniky zřízenými na základě článků 185 a 187 Smlouvy nebo dalšími prováděcími subjekty v případě, že toto financování z prostředků Unie není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států), bude Komise považovat potřebu státního zásahu za prokázanou.

55. Jedná-li se naopak o státní podporu poskytovanou na projekty nebo činnosti, jež se z hlediska technického obsahu, míry rizika a velikosti podobají projektům a činnostem, které se v rámci Unie již uskutečňují za tržních podmínek, bude mít Komise v zásadě za to, že k selhání trhu nedochází, a bude požadovat další důkazy a odůvodnění potřeby státního zásahu.

4.3. Vhodnost opatření podpory

4.3.1. Vhodnost z hlediska alternativních politických nástrojů

56. Státní podpora není jediným politickým nástrojem, s jehož pomocí mohou členské státy napomoci rozvoji činností v oblasti VaVaI. Je třeba mít na paměti, že mohou být k dispozici také jiné, vhodnější nástroje, například opatření na straně poptávky, jež zahrnují regulaci, zadávání veřejných zakázek či normalizaci, jakož i vyšší objem financování veřejného výzkumu a vzdělávání a obecná fiskální opatření. Vhodnost politického nástroje v dané situaci obvykle souvisí s povahou řešeného problému. Je-li třeba řešit problém nových účastníků na trhu se zúročením výsledků VaVaI, vhodnější než státní podpora může být například snížení překážek trhu. Zvýšení investic do vzdělávání může být zase lepším řešením než státní podpora v případě, že problémem je nedostatek kvalifikovaných pracovníků.

57. Podporu na VaVaI lze povolit jako výjimku z obecného zákazu státní podpory tehdy, je-li nezbytná k dosažení cíle společného zájmu. V tomto ohledu je tedy důležité zvážit, zda a do jaké míry lze podporu na VaVaI považovat za vhodný nástroj ke zintenzivnění činností v oblasti VaVaI, když stejných výsledků je možné dosáhnout i jinými nástroji s méně rušivými účinky.

58. Při analýze slučitelnosti bude Komise věnovat zvláštní pozornost posouzení dopadů navrhovaného opatření, které provedl dotčený členský stát. Za vhodný nástroj se považují opatření, u nichž členské státy zvážily i jiné politické možnosti a u nichž byly zjištěny a Komisi oznámeny výhody plynoucí z použití selektivního nástroje, jako je státní podpora.

59. Pokud jde o státní podporu poskytovanou na projekty nebo činnosti, které jsou přímo nebo nepřímo financovány také Unií (tj. Komisí, jejími výkonnými agenturami, společnými podniky zřízenými na základě článků 185 a 187 Smlouvy nebo dalšími prováděcími subjekty v případě, že toto financování z prostředků Unie není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států), bude Komise považovat vhodnost opatření podpory za prokázanou.

4.3.2. Vhodnost různých nástrojů podpory

60. Státní podporu na VaVaI lze poskytovat v různých formách. Členské státy by proto měly zajistit, aby byla podpora poskytnuta ve formě, která pravděpodobně nejméně naruší hospodářskou soutěž a obchod. V této souvislosti musí dotčené členské státy v případech, kdy je podpora poskytnuta ve formě, která znamená přímou finanční výhodu (např. ve formě přímých dotací, osvobození od daní nebo jiných povinných poplatků či jejich snížení nebo poskytnutí pozemků, výrobků nebo služeb za příznivou cenu), předložit rovněž analýzu jiných možností a objasnit, proč a jak jsou jiné formy podpory s potenciálně méně rušivými účinky – např. vratné zálohy nebo formy podpory založené na dluhových nebo kapitálových nástrojích (např. státní záruky, nákup podílů nebo jiné formy poskytnutí dluhového financování nebo kapitálu za výhodných podmínek) – méně vhodné.

61. Nástroj podpory je třeba vybrat s ohledem na selhání trhu, které se snaží řešit. Pokud selhání trhu spočívá například v obtížném přístupu k externímu dluhovému financování kvůli asymetrickým informacím, měly by členské státy místo dotace obvykle zvolit podporu likvidity, např. formou úvěru nebo záruky. Je-li rovněž nutné podniku do určité míry zajistit sdílení rizika, zvoleným nástrojem podpory by obvykle měla být vratná záloha. Pokud je zejména v případě činností blízkých trhu podpora poskytnuta v jiné formě než ve formě podpory likvidity nebo vratné zálohy, musí členské státy zdůvodnit vhodnost vybraného nástroje k řešení konkrétního selhání trhu. V případě režimů podpory, které provádějí cíle a priority operačních programů, se nástroj financování, jenž byl v těchto programech zvolen, považuje v zásadě za vhodný nástroj.

4.4. Motivační účinek

4.4.1. Obecné podmínky

62. Podporu na VaVal lze považovat za slučitelnou s vnitřním trhem pouze tehdy, má-li motivační účinek. Tento účinek má podpora v případě, že změní chování podniku tak, aby se zabýval dalšími činnostmi, které by bez podpory nevykonával nebo které by vykonával v omezeném rozsahu či jiným způsobem. Podpora však nesmí subvencovat náklady na činnost, které by podniku vznikly v každém případě, a nesmí kompenzovat běžné podnikatelské riziko hospodářské činnosti⁽¹⁾.

63. Komise se domnívá, že podpora nemá pro příjemce motivační účinek v případech, kdy byly příslušné činnosti v oblasti VaVal⁽²⁾ zahájeny již před podáním žádosti příjemce o podporu u vnitrostátních orgánů⁽³⁾. Jestliže k zahájení prací dojde dříve, než příjemce předloží žádost o podporu vnitrostátním orgánům, projekt nebude pro poskytnutí podpory způsobilý.

64. Žádost o podporu musí obsahovat alespoň název a velikost žadatelského subjektu, popis projektu, včetně místa jeho realizace a data jeho zahájení a ukončení, výši státní podpory nezbytné k jeho provedení a seznam způsobilých nákladů.

65. Pokud opatření v daňové oblasti představují státní podporu, může Komise dospět na základě hodnoticích studií⁽⁴⁾ poskytnutých členskými státy k závěru, že mají motivační účinek, jelikož podněcují podniky k vyšším výdajům v oblasti VaVal.

4.4.2. Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory

66. U jednotlivé podpory podléhající oznamovací povinnosti musí členské státy Komisi prokázat, že podpora má motivační účinek, a proto musí poskytnout jasné důkazy, že tato podpora má pozitivní dopad na rozhodnutí podniku vykonávat činnosti v oblasti VaVal, jež by jinak vykonávány nebyly. Aby mohla Komise provést komplexní posouzení daného opatření podpory, musí dotčený členský stát poskytnout nejen informace týkající se podporovaného projektu, ale také co nejúplnější popis toho, co by se dělo – nebo co by se dalo oprávněně očekávat, že by se dělo – bez podpory, tj. srovnávací scénář. Srovnávací scénář může být založen na neexistenci alternativního projektu nebo na jasně vymezeném a dostatečně předvídatelném alternativním projektu, k němuž příjemce přihlíží v rámci svého interního rozhodovacího postupu, a může se týkat alternativního projektu, který je plně nebo zčásti realizován mimo Unii.

67. Ve své analýze Komise přihlédně k těmto skutečnostem:

— **specifikace zamýšlené změny:** je třeba dostatečně upřesnit změnu chování, která se očekává v důsledku poskytnutí státní podpory, tj. zda se zahájí nový projekt nebo se zvýší velikost, rozsah či rychlost dokončení projektu,

⁽¹⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 13. června 2013 ve spojených věcech HGA a další v. Komise, C-630/11 P až C-633/11 P (dosud nezveřejněno).

⁽²⁾ Pokud se žádost o podporu týká projektu v oblasti VaV, není vyloučeno, aby potenciální příjemce již uskutečnil studie proveditelnosti, na něž se žádost o podporu nevztahuje.

⁽³⁾ V případě podpory na projekty nebo činnosti realizované v po sobě jdoucích fázích, jež mohou být předmětem samostatných řízení o poskytnutí podpory, to znamená, že k zahájení prací nesmí dojít před podáním první žádosti o podporu. V případě podpory poskytnuté v rámci automatického režimu daňové podpory se musí jednat o režim, který byl přijat a vstoupil v platnost před zahájením práce na podporovaném projektu nebo před zahájením činnosti.

⁽⁴⁾ Ačkoli to nemusí být u nově zavedených opatření možné předem, bude Komise očekávat, že členské státy předloží hodnoticí studie o motivačním účinku svých režimů daňové podpory (takže součástí koncepce těchto opatření by obvykle měly být plánované nebo zamýšlené metodiky hodnocení *ex post*). Nebudou-li hodnoticí studie k dispozici, lze motivační účinek režimů daňové podpory předpokládat pouze u opatření inkrementální povahy (tj. opatření týkajících se výdajů na VaVal, jež překračují určitou referenční hodnotu).

- **srovnávací analýza:** je třeba určit změnu chování porovnáním očekávaných výsledků a úrovně zamýšlené činnosti s podporou a bez ní. Rozdíl mezi oběma scénáři ukazuje dopad opatření podpory a jeho motivační účinek,
- **míra ziskovosti:** podpora má s větší pravděpodobností motivační účinek tehdy, pokud by projekt sám o sobě nebyl dost ziskový na to, aby jej podnik uskutečnil, ačkoli by znamenal značný přínos pro společnost,
- **výše investice a peněžní toky v čase:** za pozitivní prvky se při posuzování motivačního účinku budou považovat vysoké počáteční investice, malý objem disponibilních peněžních toků a významný podíl peněžních toků, které vzniknou ve velmi vzdálené budoucnosti nebo velmi nejistým způsobem,
- **míra souvisejícího rizika:** při posuzování rizik se přihlédnou zejména k nezvratnosti investice, pravděpodobnosti obchodního neúspěchu, riziku, že projekt bude méně produktivní, než se očekávalo, riziku, že provádění projektu ohrozí jiné činnosti příjemce podpory, a riziku, že náklady projektu ohrozí jeho finanční životaschopnost.

68. Členské státy se zejména vyzývají, aby vycházely z dokumentů vedení, posouzení rizik, finančních zpráv, interních podnikatelských záměrů, odborných posudků a jiných studií souvisejících s posuzovaným projektem. K prokázání motivačního účinku by členskými státy mohly posloužit dokumenty obsahující informace o prognózách poptávky, prognózách nákladů, finančních prognózách, dokumenty, které jsou předkládány investičnímu výboru a které podrobně popisují různé investiční scénáře, nebo dokumenty poskytované finančním institucím.

69. Aby byl motivační účinek prokázán na objektivním základě, může Komise ve svém posouzení porovnat údaje týkající se konkrétního podniku s údaji, jež se vztahují na odvětví, v němž příjemce podpory působí. Členské státy by měly pokud možno poskytnout pro dané odvětví zvláště údaje, jež prokazují, že srovnávací scénář příjemce, jeho požadovaná míra ziskovosti a očekávané peněžní toky jsou přiměřené.

70. V této souvislosti lze míru ziskovosti posuzovat na základě metodik, jež prokazatelně používá podnik, který je příjemcem podpory, nebo jež se běžně uplatňují v dotčeném odvětví a jež mohou zahrnovat metody hodnocení čisté současné hodnoty projektu (NPV)⁽¹⁾, vnitřního výnosového procenta (IRR)⁽²⁾ nebo průměrné rentability investovaného kapitálu (ROCE).

71. Pokud podpora nemění chování příjemce tím, že by jej podněcovala k dalším činnostem v oblasti VaVal, nemá z hlediska podpory VaVal v Unii pozitivní účinky. Podpora se tedy nebude považovat za slučitelnou s vnitřním trhem v případech, kdy by se tytéž činnosti podle všeho vykonávaly nebo mohly vykonávat i bez jejího poskytnutí.

4.5. Přiměřenost podpory

4.5.1. Obecné podmínky

72. Aby bylo možné podporu na VaVal považovat za přiměřenou, musí být její výše omezena na minimum nezbytné k provedení podporované činnosti.

⁽¹⁾ Čistá současná hodnota projektu je rozdíl mezi pozitivními a negativními peněžními toky po dobu životnosti investice, diskontovanými na jejich současnou hodnotu (za použití nákladů na kapitál).

⁽²⁾ Vnitřní výnosové procento nevychází z účetních zisků v daném roce, ale zohledňuje budoucí peněžní toky, jejichž příjem investor očekává po celou dobu životnosti investice. Je definováno jako diskontní sazba, při jejímž uplatnění se čistá současná hodnota peněžních toků rovná nule.

4.5.1.1. Maximální intenzita podpory

73. Má-li být úroveň podpory přiměřená selhání trhu, které má řešit, musí být podpora stanovena ve vztahu k předem danému souboru způsobilých nákladů a omezena na určitý podíl těchto způsobilých nákladů (intenzita podpory). Intenzitu podpory je nutno určit pro každého příjemce podpory včetně všech subjektů v rámci projektů spolupráce.

74. K zajištění předvídatelnosti a rovných podmínek Komise uplatňuje maximální intenzitu podpory na VaVa, která se stanoví na základě těchto tří kritérií: i) blízkost podpory trhu jako ukazatel jejich předpokládaných negativních účinků a její potřeby, přičemž se berou v úvahu možné vyšší příjmy, jež lze očekávat u podporovaných činností; ii) velikost příjemce jako ukazatel vážnějších obtíží, jimž obvykle čelí menší podniky při financování rizikových projektů, a iii) závažnost selhání trhu, např. očekávané externality z hlediska šíření znalostí. Intenzita podpory by proto měla být obecně nižší u činností spojených s vývojem a inovacemi než u výzkumných činností.

75. Způsobilé náklady pro každé opatření podpory, na něž se vztahuje tento rámec, jsou uvedeny v příloze I. Pokud projekt v oblasti VaV zahrnuje různé úkoly, musí každý způsobilý úkol spadat do kategorií základního výzkumu, průmyslového výzkumu nebo experimentálního vývoje⁽¹⁾. Při zařazování různých činností do příslušných kategorií se bude Komise řídit svými vlastními postupy, jakož i konkrétními příklady a vysvětlivkami uvedenými v manuálu Frascati (OECD)⁽²⁾.

76. Hodnoty maximální intenzity podpory, které lze obecně použít u všech způsobilých opatření v oblasti VaVa, jsou uvedeny v příloze II⁽³⁾.

77. Pokud jde o státní podporu na projekt prováděný ve spolupráci mezi výzkumnými organizacemi a podniky, nesmí přímá veřejná podpora společně s příspěvky výzkumných organizací na tentýž projekt – pokud představují podporu – překročit použitelnou intenzitu podpory pro každý podnik, který je příjemcem podpory.

4.5.1.2. Vratné zálohy

78. Pokud členský stát poskytne vratnou zálohu, která se považuje za státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy, použijí se pravidla stanovená v tomto oddíle.

79. Je-li členský stát na základě platné metodiky vycházející z dostatečných a ověřitelných údajů schopen prokázat, že je možné vypočítat hrubý grantový ekvivalent vratné zálohy, může režim podpory a související metodiku oznámit Komisi. Jestliže Komise tuto metodiku přijme a uzná režim za slučitelný, podpora může být poskytnuta na základě hrubého grantového ekvivalentu vratné zálohy, není-li překročena intenzita podpory uvedená v příloze II.

80. Ve všech ostatních případech je vratná záloha vyjádřena jako procentní podíl způsobilých nákladů a může překročit příslušnou maximální intenzitu podpory o 10 procentních bodů za předpokladu, že jsou splněny následující podmínky:

- a) v případě úspěšného výsledku musí opatření podpory stanovit, že se záloha splatí spolu s úroky, jejichž sazba nebude nižší než diskontní sazba, jež vyplývá z uplatnění sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ Toto řazení do kategorií nemusí být nutně chronologického rázu a postupně se přesouvá v čase od základního výzkumu k činnostem bližším trhu. Komisi tudíž nic nebrání v tom, aby určitý úkol, který se provádí v pozdější fázi projektu, označila za průmyslový výzkum a u určité činnosti prováděné v ranější fázi rozhodla, že se jedná o experimentální vývoj nebo že se vůbec nejedná o výzkum.

⁽²⁾ „The Measurement of Scientific and Technological Activities, Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development“ („Měření vědeckých a technických činností, navrhované standardní postupy pro šetření výzkumu a experimentálního vývoje“), manuál Frascati, OECD, 2002, v pozměněném či nahrazeném znění. Z praktických důvodů, a pokud se neprokáže, že v jednotlivých případech by se měla použít jiná stupnice, lze rovněž mít za to, že jednotlivé kategorie VaV odpovídají úrovni technologické připravenosti 1 (základní výzkum), 2–4 (průmyslový výzkum) a 5–8 (experimentální vývoj) – viz sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Evropská strategie pro klíčové technologie – cesta k růstu a zaměstnanosti“, COM(2012) 341 final, 26. června 2012.

⁽³⁾ Aniž jsou dotčena zvláštní ustanovení týkající se podpory na výzkum a vývoj v odvětví zemědělství a rybolovu uvedená v nařízení o blokových výjimkách.

⁽⁴⁾ Sdělení Komise o revizi metody stanovování referenčních a diskontních sazeb (Úř. věst. C 14, 19.1.2008, s. 6).

- b) je-li projekt úspěšnější, než jak byl původně vymezen jeho žádoucí výsledek, měl by dotčený členský stát požadovat platby nad rámec splátek zálohy včetně úroků podle platné diskontní sazby;
- c) pokud projekt neuspěje, záloha se nemusí splácet v plném rozsahu. V případě částečného úspěchu by měla být splacena částka úměrná stupni dosaženého úspěchu.

81. Aby mohla Komise opatření posoudit, musí být jeho součástí podrobná ustanovení týkající se splácení zálohy v případě úspěchu, v nichž bude na základě přiměřené a obezřetné hypotézy jasně vymezeno, co se bude považovat za úspěšný výsledek.

4.5.1.3. Daňová opatření

82. Intenzitu podpory v případě daňového opatření, které představuje státní podporu, je možné vypočítat buď na základě jednotlivých projektů, nebo na úrovni podniku jako poměr mezi celkovou daňovou úlevou a výší všech způsobilých nákladů na VaVal vzniklých za období nejvýše tří po sobě jdoucích fiskálních let. V posledně jmenovaném případě se může opatření v daňové oblasti vztahovat bez rozdílu na všechny způsobilé činnosti, avšak nesmí překročit příslušnou intenzitu podpory na experimentální vývoj⁽¹⁾.

4.5.1.4. Kumulace podpory

83. Podporu lze poskytnout současně v rámci několika režimů nebo kumulovat s podporou *ad hoc*, pokud celková výše státní podpory na určitou činnost nebo projekt nepřekročí stropy podpory stanovené v tomto rámci. Jak je uvedeno v bodě 9, financování z prostředků Unie, které centrálně spravují orgány, agentury, společné podniky a jiné subjekty Unie a které není přímo ani nepřímo pod kontrolou členských států, nepředstavuje státní podporu a nemělo by se brát v úvahu. Pokud se však toto financování z prostředků Unie kombinuje se státní podporou, nesmí celková výše veřejného financování poskytnutého na tytéž způsobilé náklady překročit nejvýhodnější míru financování stanovenou v platných právních předpisech Unie.

84. Pokud jsou výdaje způsobilé pro podporu na VaVal také zcela nebo zčásti potenciálně způsobilé pro podporu k jiným účelům, bude tato překrývající se část podléhat nejprůzračnějšímu stropu podle jakýchkoli z příslušných pravidel.

85. Podpora na VaVal se s ohledem na tytéž způsobilé náklady nesmí kumulovat s podporou *de minimis*, pokud by tak došlo k překročení intenzity podpory stanovené v tomto rámci.

4.5.2. Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory

86. U jednotlivých podpor podléhajících oznamovací povinnosti nestačí k zajištění přiměřenosti jen dodržet předem stanovené maximální intenzity podpory.

87. Aby Komise zjistila, zda je podpora přiměřená, obvykle prověří, že výše podpory nepřekračuje minimum nezbytné k tomu, aby byl podporovaný projekt dostatečně ziskový, například tím, že bude možné dosáhnout vnitřního výnosového procenta (IRR), které odpovídá referenční nebo minimální úrovni pro dané odvětví nebo podnik. Pro tento účel lze použít rovněž běžné hodnoty návratnosti, jež příjemce požaduje u jiných projektů v oblasti VaVal, jeho náklady na kapitál jako celek nebo obvykle dosahovanou návratnost v dotčeném odvětví. Je třeba zohlednit všechny očekávané náklady a přínosy za celou dobu trvání projektu, včetně nákladů a příjmů vyplývajících z výsledků činností v oblasti VaVal.

88. Prokáže-li se (například prostřednictvím interních dokumentů společnosti), že příjemce podpory si může jednoznačně vybrat mezi možnostmi realizovat podporovaný projekt, nebo alternativní projekt bez podpory, bude se podpora považovat za omezenou na minimum pouze tehdy, pokud výše podpory nepřekročí čisté dodatečné náklady na provádění dotčených činností v porovnání se srovnávacím projektem, který by se uskutečnil bez podpory. Ke stanovení čistých dodatečných nákladů Komise porovná předpokládanou čistou současnou hodnotu investice do podporovaného projektu a srovnávacího projektu, přičemž přihledne k pravděpodobnosti různých obchodních scénářů⁽²⁾.

⁽¹⁾ Naproti tomu v případě, že opatření daňové podpory rozlišuje mezi různými kategoriemi VaV, se nesmí překročit příslušné intenzity podpory.

⁽²⁾ Ve zvláštním případě, kdy podpora pouze umožňuje urychlit dokončení projektu, by mělo srovnání odrážet hlavně různé časové linie z hlediska peněžních toků a opožděného vstupu na trh.

89. Jestliže se jedná o podporu na projekty v oblasti VaV či na výstavbu nebo modernizaci výzkumné infrastruktury a Komise může na základě metodiky podle bodu 87 nebo 88 potvrdit, že je podpora omezena jen na nezbytné minimum, lze povolit vyšší maximální intenzitu podpory, než je intenzita stanovená v příloze II, a to do úrovně uvedené v následující tabulce.

	Malý podnik	Střední podnik	Velký podnik
Podpora na projekty v oblasti VaV			
Základní výzkum	100 %	100 %	100 %
Aplikovaný výzkum	80 %	70 %	60 %
— pod podmínkou účinné spolupráce mezi podniky (v případě velkých podniků přeshraniční spolupráce nebo spolupráce s alespoň jedním malým nebo středním podnikem) nebo mezi podnikem a výzkumnou organizací; nebo	90 %	80 %	70 %
— pod podmínkou veřejného šíření výsledků			
Podpora na výstavbu a modernizaci výzkumné infrastruktury	60 %	60 %	60 %

90. Aby členské státy prokázaly, že je podpora omezena na nezbytné minimum, musí objasnit, jak byla stanovena výše podpory. K posouzení přiměřenosti podpory je možné použít také dokumentaci a výpočty použité pro analýzu motivačního účinku. Pokud se zjištěná potřeba podpory týká spíše obtíží se získáním dlouhodobého financování na trhu než nedostatečné ziskovosti, může být obzvláště vhodným způsobem, jak zajistit omezení podpory na minimum, poskytnutí této podpory ve formě úvěru, záruky nebo vratné zálohy, a nikoli v nevratné formě (např. dotace).

91. Existuje-li několik potenciálních kandidátů na provedení podporované činnosti, splnění požadavku přiměřenosti je pravděpodobnější, pokud je podpora poskytnuta na základě transparentních, objektivních a nediskriminačních kritérií.

92. S cílem řešit skutečné nebo potenciální přímé či nepřímé narušení mezinárodního obchodu lze povolit vyšší intenzity podpory, než jsou obecně přípustné podle tohoto rámce, pokud konkurenti usazení mimo Unii přímo či nepřímo v posledních třech letech obdrželi nebo mají obdržet podporu stejné intenzity na podobné projekty. Je-li však pravděpodobné, že k narušení mezinárodního obchodu dojde vzhledem ke zvláštní povaze dotčeného odvětví po více než třech letech, lze referenční období náležitě prodloužit. Je-li to možné, poskytnete dotčený členský stát Komisi dostatečné informace, aby mohla posoudit situaci, zejména nutnost vzít v úvahu konkurenční výhodu, kterou má konkurent ze třetí země. Pokud Komise nemá důkazy týkající se poskytnuté nebo navrhované podpory, může ve svém rozhodnutí vycházet také z nepřímých důkazů.

93. Při shromažďování důkazů může Komise využít svých vyšetřovacích pravomocí⁽¹⁾.

4.6. Zabránění nepřipustným negativním účinkům na hospodářskou soutěž a obchod

4.6.1. Obecné úvahy

94. Aby byla podpora na VaVaI slučitelná s vnitřním trhem, musí být negativní účinky opatření podpory v podobě narušení hospodářské soutěže a vlivu na obchod mezi členskými státy omezené a vyvážené pozitivními účinky, pokud jde o příspěvek k cíli společného zájmu.

95. Komise zjišťuje dva hlavní druhy potenciálního narušení hospodářské soutěže a obchodu mezi členskými státy způsobeného podporou na VaVaI, a to narušení výrobních trhů a účinky na umístění činnosti. Oba druhy narušení mohou vést k neefektivitě při přidělování prostředků, což zhoršuje hospodářské výsledky vnitřního trhu, a k obavám kvůli distribuci, jelikož podpora ovlivňuje rozdělení hospodářské činnosti mezi regiony.

⁽¹⁾ Viz čl. 1 odst. 3 nařízení Rady (EU) č. 734/2013 (Úř. věst. L 204, 31.7.2013, s. 15).

96. Co se týče narušení výrobních trhů, může mít státní podpora na VaVal dopad na hospodářskou soutěž v inovačních procesech a na výrobních trzích, na nichž se využívají výsledky činností v oblasti VaVal.

4.6.1.1. Účinky na výrobní trhy

97. Státní podpora na VaVal může omezovat hospodářskou soutěž v souvislosti s inovačními procesy a výrobními trhy třemi způsoby: narušením procesu vstupu konkurence na trh a jejího odchodu z trhu, narušením dynamických investičních pobídek a vytvořením či udržováním tržní síly.

i) Narušení procesu vstupu konkurence na trh a jejího odchodu z trhu

98. Podpora na VaVal může zabránit tomu, aby tržní mechanismy odměňovaly neefektivnější výrobce a vyvíjely tlak na ty nejméně efektivní ke zlepšování, restrukturalizaci nebo odchodu z trhu. Kvůli poskytnutí podpory tak může dojít k tomu, že konkurenti, kteří by jinak byli schopni zůstat na trhu, jsou nuceni tento trh opustit nebo že konkurenti na daný trh vůbec nevstoupí. Podobně může státní podpora ochránit neefektivní podniky před odchodem z trhu nebo může dokonce vést k jejich vstupu na trh a získání tržních podílů od jinak efektivnějších konkurentů. Podpora na VaVal může tedy při nesprávném zacílení pomáhat neefektivním podnikům a dát vzniknout tržním strukturám, kde mnoho subjektů funguje do značné míry v nedostatečně efektivním rozsahu. Z dlouhodobého hlediska může zasahování do procesu vstupu konkurence na trh a procesu jejího odchodu z trhu potlačovat inovace a zpomalovat růst produktivity v rámci celých odvětví.

ii) Narušení dynamických pobídek

99. Podpora na VaVal může narušovat dynamické investiční pobídky konkurentů příjemce podpory. Pokud podnik získá podporu, obecně to zvyšuje pravděpodobnost úspěchu jeho činností v oblasti VaVal a v budoucnu vede k větší přítomnosti tohoto podniku na příslušném výrobním trhu či trzích. Tato větší přítomnost může konkurenty přimět k omezení rozsahu svých původních investičních plánů (efekt vytěsnění).

100. Poskytnutí podpory může navíc vést k tomu, že potenciální příjemci jsou příliš optimističtí nebo ochotnější riskovat. Dlouhodobý dopad na celkovou výkonnost odvětví pak bude pravděpodobně negativní. Podpora na VaVal může tedy při nesprávném zacílení pomáhat neefektivním podnikům a dát vzniknout tržním strukturám, kde mnoho subjektů funguje do značné míry v nedostatečně efektivním rozsahu.

iii) Vytvoření nebo udržování tržní síly

101. Podpora na VaVal může mít rušivé účinky také v tom smyslu, že zvyšuje nebo udržuje stupeň tržní síly na výrobních trzích. Tržní síla je schopnost ovlivňovat po značnou dobu na úkor spotřebitelů tržní ceny, objem výroby, sortiment nebo kvalitu výrobků a služeb či další parametry hospodářské soutěže. I v případech, kdy podpora nezvyšuje tržní sílu přímo, může tak činit nepřímo tím, že odrazuje stávající konkurenty od rozšiřování, vede k jejich odchodu z trhu nebo brání vstupu nových konkurentů na trh.

4.6.1.2. Účinky na obchod a volbu umístění činnosti

102. Státní podpora na VaVal může narušit hospodářskou soutěž také v případě, že ovlivní volbu umístění činnosti. K tomuto narušení může dojít na úrovni různých členských států, pokud podniky soutěží s konkurenty z jiných členských států nebo pokud zvažují různé možnosti umístění činnosti. Podpora určená na přemístění činnosti do jiného regionu v rámci vnitřního trhu nemusí vést přímo k narušení výrobního trhu, přemísťuje však činnosti nebo investice z jednoho regionu do druhého.

4.6.1.3. Zjevné negativní účinky

103. Opatření podpory a kontext, v němž je uplatněno, je třeba v zásadě analyzovat proto, aby se zjistilo, do jaké míry by mohlo narušovat hospodářskou soutěž. Lze však určit situace, v nichž negativní účinky zcela zjevně převažují nad účinky pozitivními, což znamená, že podporu není možno považovat za slučitelnou s vnitřním trhem.

104. Podle obecných zásad Smlouvy nelze státní podporu považovat za slučitelnou s vnitřním trhem především tehdy, je-li opatření podpory diskriminační v míře, která není odůvodněna charakterem státní podpory. Jak je vysvětleno v oddíle 3, Komise tedy nepovolí opatření, pokud toto opatření nebo podmínky, které jsou s ním spojeny, nutně vedou k porušení práva Unie. Platí to zejména v případě opatření, která podmiňují poskytnutí podpory povinností, aby měl příjemce ústředí v příslušném členském státě (nebo aby v tomto členském státě převážně působil) či aby používal výrobky vyrobené v daném státě nebo služby v něm poskytované, jakož i opatření, jež omezují možnost příjemce využívat výsledků VaVal v jiných členských státech.

105. Za slučitelnou se nebude považovat ani podpora, která vede jen ke změně umístění činností v oblasti VaVal v rámci vnitřního trhu, aniž by se zároveň změnila povaha, velikost nebo rozsah projektu.

4.6.2. Režimy podpory

106. Mají-li být režimy podpory podléhající oznamovací povinnosti slučitelné s vnitřním trhem, nesmějí vést k výraznému narušení hospodářské soutěže a obchodu. Zejména se jedná o to, že i v případě, kdy lze narušení na individuální úrovni považovat za omezené (za předpokladu, že je podpora nezbytná a přiměřená k dosažení společného cíle), na kumulativním základě mohou mít režimy podpory přesto výrazně rušivý dopad. Toto narušení může být způsobeno například podporou, jež negativně ovlivňuje dynamické pobídky k inovacím ze strany konkurentů. V případě režimu zaměřeného na určitá odvětví je riziko takového narušení ještě výraznější.

107. Aniž by byl dotčen bod 122, musí členské státy proto prokázat, že jakékoli negativní účinky budou omezeny na minimum, a to s přihlédnutím např. k velikosti daných projektů, k výši jednotlivých podpor a výši kumulované podpory, k počtu očekávaných příjemců a charakteru cílových odvětví. Aby mohla Komise posoudit pravděpodobné negativní účinky režimů podpory podléhajících oznamovací povinnosti, mohou členské státy předkládat posouzení dopadů a hodnocení *ex post* vypracovaná pro podobné předchozí režimy.

4.6.3. Dodatečné podmínky pro jednotlivé podpory

4.6.3.1. Narušení na výrobních trzích

108. U jednotlivých podpor podléhajících oznamovací povinnosti by měly členské státy pro účely zjištění a vyhodnocení potenciálního narušení hospodářské soutěže a obchodu Komisi poskytnout informace týkající se i) dotčených výrobních trhů (tj. trhů dotčených změnou chování příjemce podpory) a ii) dotčených konkurentů a zákazníků nebo spotřebitelů.

109. Při posuzování negativních účinků opatření podpory se Komise ve své analýze narušení hospodářské soutěže zaměří na předvídatelný dopad podpory na VaVal na hospodářskou soutěž mezi podniky na dotčených výrobních trzích. Komise bude přikládat větší váhu rizikům pro hospodářskou soutěž a obchod, která vzniknou v blízké budoucnosti a jsou obzvláště pravděpodobná.

110. Pokud bude určitá inovační činnost spojena s několika budoucími výrobními trhy, bude dopad státní podpory posuzován na všech dotčených trzích. V některých případech se s výsledky činností v oblasti VaVal, např. v podobě práv duševního vlastnictví, obchoduje na trzích s technologiemi, např. udělováním licencí na patenty nebo prodejem. Komise může v těchto případech zvážit rovněž účinek podpory na hospodářskou soutěž na trzích s technologiemi.

111. Při posuzování potenciálního narušení hospodářské soutěže bude Komise používat různá kritéria, konkrétně kritéria týkající se narušení dynamických pobídek, vytvoření nebo udržování tržní síly a zachování neefektivních tržních struktur.

i) Narušení dynamických pobídek

112. Ve své analýze potenciálního narušení dynamických pobídek Komise přihlédne k těmto skutečnostem:

— *růst trhu*: čím větší růst trhu se v budoucnu očekává, tím menší je pravděpodobnost, že budou pobídky konkurentů podporou negativně ovlivněny, jelikož bude stále dostatek příležitostí k rozvoji ziskového podnikání,

- *výše podpory*: opatření, která zahrnují významné částky podpory, pravděpodobněji povedou k výraznému efektu vytěsnění. Významnost částky podpory se bude měřit především podle výše prostředků, jež vynaložili hlavní účastníci trhu na projekty podobného druhu,
- *blízkost trhu / kategorie podpory*: čím více je opatření podpory zaměřeno na činnosti blízké trhu, tím je pravděpodobnější, že povede k výraznému efektu vytěsnění,
- *otevřené výběrové řízení*: je-li podpora poskytnuta na základě transparentních, objektivních a nediskriminačních kritérií, bude postoj Komise příznivější,
- *překážky odchodu*: konkurenti s větší pravděpodobností zachovají, nebo dokonce navýší své investiční plány, jsou-li překážky ukončení inovačního procesu velké. Může se jednat o případy, kdy je mnoho minulých investic konkurentů vázáno v určitém směru VaVal,
- *pobídky k soutěži o budoucí trh*: podpora na VaVal může vést k situaci, kdy konkurenti příjemce podpory upustí od soutěže o budoucí trh, na němž „vítěz bere vše“, jelikož výhoda poskytnutá podporou, pokud jde o stupeň technického pokroku, úspory z rozsahu, síťové účinky či načasování, snižuje možnost, že by na tento budoucí trh potenciálně vstoupili úspěšně,
- *diferenciace výrobků a intenzita hospodářské soutěže*: týkají-li se inovace výrobků spíše vývoje diferencovaných výrobků (v souvislosti např. s odlišnými značkami, normami, technologiemi či skupinami spotřebitelů), je dopad na konkurenty méně pravděpodobný. Totéž platí v případech, že je na trhu mnoho efektivních konkurentů.

ii) Vytvoření nebo udržování tržní síly

113. Komise je znepokojena zejména těmi opatřeními v oblasti VaVal, jež příjemci podpory umožňují zvýšit tržní sílu, kterou má na stávajících výrobních trzích, nebo ji převést na výrobní trhy budoucí. Komise proto pravděpodobně nezjistí problémy týkající se hospodářské soutěže v souvislosti s tržní silou v případech, kdy má příjemce podpory tržní podíl nižší než 25 %, a v případě trhů, jejichž koncentrace měřená Herfindahl-Hirschmanovým indexem (HHI) je nižší než 2 000.

114. Ve své analýze tržní síly Komise přihlédne k těmto skutečnostem:

- *tržní síla příjemce podpory a struktura trhu*: má-li již příjemce podpory na výrobním trhu dominantní postavení, opatření podpory může toto dominantní postavení posílit dalším oslabením konkurenčního tlaku, který mohou na podnik, jenž je příjemcem podpory, vyvíjet konkurenti. Stejně tak mohou mít opatření státní podpory významný dopad na oligopolních trzích, na nichž působí jen několik málo účastníků,
- *úroveň překážek vstupu*: v oblasti VaVal mohou noví účastníci narážet na značné překážky vstupu na trh. K těmto překážkám patří právní překážky vstupu (zejména pokud jde o práva duševního vlastnictví), úspory z rozsahu a sortimentu, překážky přístupu k sítím a infrastrukturu a jiné strategické překážky vstupu nebo rozšíření,
- *síla na straně poptávky*: tržní síla podniku může být omezena rovněž postavením kupujících na trhu. Přítomnost silných kupujících může sloužit jako protiargument ke zjištění silného postavení na trhu, pokud je pravděpodobné, že tito kupující budou usilovat o zachování dostatečné hospodářské soutěže na trhu,
- *výběrové řízení*: obavy Komise budou pravděpodobně vzbuzovat opatření podpory, jež umožňují podnikům se svým postavením na trhu ovlivňovat výběrové řízení například tím, že mají právo doporučovat podniky ve výběrovém řízení nebo ovlivňovat cestu výzkumu způsobem, který bezdůvodně znevýhodňuje alternativní možnosti.

iii) Zachování neefektivních tržních struktur

115. Ve své analýze tržních struktur Komise zváží, zda je podpora poskytována na trzích s nadměrnou kapacitou nebo v upadajících odvětvích. Je méně pravděpodobné, že obavy vyvolají situace, kdy trh roste nebo kdy státní podpora na VaVal pravděpodobně změní celkovou dynamiku růstu odvětví, především zavedením nových technologií.

4.6.3.2. Účinky na umístění činnosti

116. Zejména v případech, kdy je podpora na VaVal blízká trhu, může dojít k tomu, že některá území mají příznivější podmínky z hlediska následné výroby, především kvůli relativně nižším výrobním nákladům v důsledku podpory či kvůli vyšší úrovni činností v oblasti VaVal vykonávaných díky podpoře. Podniky se proto mohou na tato území přemísťovat.

117. Účinky na umístění činnosti mohou být významné také v případě výzkumných infrastruktur. Pokud je podpora použita hlavně k přilákání infrastruktury do určitého regionu na úkor jiného, nepřispěje k rozvoji dalších činností v oblasti VaVal v Unii.

118. Ve své analýze jednotlivých podpor podléhajících oznamovací povinnosti Komise náležitě zohlední důkazy o tom, že příjemce podpory zvažoval alternativní umístění činnosti.

4.7. Transparentnost

119. Od 1. července 2016 – s výjimkou jednotlivých podpor ve výši méně než 500 000 EUR – musí členské státy na vnitrostátní nebo regionální úrovni zveřejnit o opatřeních státní podpory podléhajících oznamovací povinnosti na ucelených internetových stránkách věnovaných hospodářské soutěži alespoň tyto informace: úplné znění režimu podpory a jeho prováděcí ustanovení nebo právní základ pro jednotlivou podporu či příslušný odkaz; totožnost orgánu, jenž poskytuje podporu; totožnost jednotlivých příjemců; druh a výši podpory poskytnuté jednotlivým příjemcům; datum poskytnutí podpory; kategorii příjemce (malý a střední podnik nebo velký podnik); region, v němž příjemce sídlí (na úrovni NUTS II); hlavní hospodářské odvětví, v němž příjemce působí (na úrovni skupiny NACE) ⁽¹⁾. Tyto informace musí být zveřejněny do šesti měsíců od přijetí rozhodnutí o poskytnutí podpory nebo v případě opatření v daňové oblasti do jednoho roku od data podání daňového přiznání, musí být uchovávány po dobu alespoň deseti let a musí být bez omezení dostupné široké veřejnosti ⁽²⁾.

5. HODNOCENÍ

120. S cílem dále zajistit, aby bylo narušení hospodářské soutěže a obchodu omezené, může Komise požadovat, aby režimy podpory podléhající oznamovací povinnosti byly předmětem časového omezení a hodnocení uvedeného v bodě 37. Hodnocení je třeba provádět zejména v případě režimů, jejichž potenciální rušivé účinky jsou obzvláště významné, tj. režimů, u nichž může hrozit výrazné omezení hospodářské soutěže, pokud se včas nepřezkoumá jejich provádění.

121. Vzhledem k cílům hodnocení, a aby nevznikala neúměrná zátěž pro členské státy, jakož i neúměrná zátěž v případě menších opatření podpory, se požadavek uvedený v bodě 120 uplatní pouze u režimů podpory s vysokými rozpočty, jež se vyznačují novými vlastnostmi, nebo pokud se předpokládají významné změny v oblasti trhu, technologií nebo předpisů. Hodnocení, které na základě společné metodiky stanovené Komisí ⁽³⁾ provede odborník nezávislý na orgánu, jenž poskytuje podporu, je třeba zveřejnit. Členské státy musí společně s příslušným režimem podpory předložit i návrh plánu hodnocení, jenž se stane nedílnou součástí posouzení režimu, které provede Komise.

122. Slučitelnost režimů podpory vyňatých z oblasti působnosti nařízení o blokových výjimkách výhradně z důvodu jejich vysokého rozpočtu Komise posoudí pouze na základě plánu hodnocení.

123. Hodnocení je nutné Komisi předložit včas, aby mohla posoudit možné prodloužení režimu podpory, a v každém případě po uplynutí platnosti režimu. Přesný rozsah a způsoby každého hodnocení budou vymezeny v rozhodnutí o schválení daného režimu podpory. Výsledky tohoto hodnocení je třeba vzít v úvahu u jakéhokoli následného opatření podpory s podobným cílem, včetně jakékoli změny režimů podpory podle bodu 122.

⁽¹⁾ S výjimkou obchodních tajemství a jiných důvěrných informací v řádně odůvodněných případech a se souhlasem Komise (sdělení Komise ze dne 1. prosince 2003 o profesním tajemství v rozhodnutích o státních podporách, C(2003) 4582 (Úř. věst. C 297, 9.12.2003, s. 6)). V případě opatření v daňové oblasti mohou být informace o výši jednotlivých podpor poskytovány v těchto rozmezech (v milionech EUR): [0,5–1]; [1–2]; [2–5]; [5–10]; [10–30]; [30 a více].

⁽²⁾ V případě protiprávní podpory budou členské státy muset zajistit, aby tyto informace byly zveřejněny *ex post* do šesti měsíců od data rozhodnutí Komise. Tyto informace musí být dostupné ve formátu, který umožňuje vyhledávání údajů, jejich extrakci a snadné zveřejňování na internetu, například ve formátu CSV nebo XML.

⁽³⁾ Viz samostatné sdělení Komise o společných metodických pokynech k hodnocení státní podpory.

6. PODÁVÁNÍ ZPRÁV A MONITOROVÁNÍ

124. Členské státy musí v souladu s nařízením Rady (ES) č. 659/1999⁽¹⁾ a nařízením Komise (ES) č. 794/2004⁽²⁾ a jejich následnými změnami předkládat Komisi výroční zprávy.

125. Členské státy musí vést o všech opatřeních podpory podrobné záznamy. Tyto záznamy musí obsahovat veškeré nezbytné informace, jež prokazují, že byly splněny podmínky týkající se způsobilých nákladů a maximální intenzity podpory. Musí se uchovávat po dobu deseti let od data poskytnutí podpory a na vyžádání musí být předloženy Komisi.

7. POUŽITELNOST

126. Komise bude používat zásady stanovené tímto rámcem při posuzování slučitelnosti všech oznámených podpor v oblasti VaVaI, o nichž bude muset rozhodnout po 1. červenci 2014. Protiprávní podpora na VaVaI bude posuzována v souladu s pravidly platnými ke dni, kdy byla podpora poskytnuta.

127. V souladu s čl. 108 odst. 1 Smlouvy Komise navrhuje, aby členské státy v případě potřeby provedly změny ke sladění svých stávajících režimů podpory v oblasti VaVaI s tímto rámcem nejpozději do 1. ledna 2015.

128. Členské státy se vyzývají, aby do dvou měsíců od data zveřejnění tohoto rámce v *Úředním věstníku Evropské unie* udělily svůj výslovný, bezpodmínečný souhlas s příslušnými opatřeními navrženými v bodě 127. Pokud se některý z členských států k navrhovaným opatřením nevyjádří, bude mít Komise za to, že tento členský stát s opatřeními nesouhlasí.

8. REVIZE

129. Komise může kdykoli rozhodnout o přezkumu nebo úpravě tohoto rámce, pokud to bude nutné z důvodů spojených s politikou hospodářské soutěže, v zájmu zohlednění dalších politik nebo mezinárodních závazků Unie či z jakéhokoli jiného opodstatněného důvodu.

⁽¹⁾ Nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, 27.3.1999, s. 1).

⁽²⁾ Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 140, 30.4.2004, s. 1).

PŘÍLOHA I

Způsobilé náklady

Podpora na projekty v oblasti VaV	<ul style="list-style-type: none"> a) Osobní náklady: výzkumní pracovníci, technici a ostatní podpůrný personál v rozsahu nezbytném pro účely projektu. b) Náklady na nástroje a vybavení v rozsahu a po dobu, kdy jsou využívány pro účely projektu. Pokud nejsou tyto nástroje a vybavení používány v rámci projektu po celou dobu své životnosti, jsou za způsobilé náklady považovány pouze odpisy za dobu trvání projektu vypočítané na základě řádných účetních postupů. c) Náklady na budovy a pozemky v rozsahu a po dobu, kdy jsou využívány pro účely projektu. U budov jsou způsobilými náklady pouze odpisy za dobu trvání projektu vypočítané na základě řádných účetních postupů. V případě pozemků se za způsobilé náklady považují náklady na obchodní převod nebo skutečně vzniklé náklady na kapitál. d) Náklady na smluvní výzkum, poznatky a patenty zakoupené nebo pořízené v rámci licence z vnějších zdrojů za obvyklých tržních podmínek a rovněž náklady na poradenské a rovnocenné služby využitě výlučně pro účely projektu. e) Dodatečné režijní náklady vzniklé bezprostředně v důsledku projektu. f) Ostatní provozní náklady včetně nákladů na materiál, dodávky a podobné výrobky, které vznikly bezprostředně v důsledku projektu.
Podpora na studie proveditelnosti	Náklady na studii.
Podpora na výstavbu a modernizaci výzkumné infrastruktury	Náklady na investice do hmotného a nehmotného majetku.
Podpora na inovace určená malým a středním podnikům	<ul style="list-style-type: none"> a) Náklady na získání, uznání a obranu patentů a jiného nehmotného majetku. b) Náklady na vysílání vysoce kvalifikovaných pracovníků z organizace pro výzkum a šíření znalostí nebo velkého podniku, kteří u příjemce podpory pracují na činnostech v oblasti výzkumu, vývoje a inovací v nově vytvořené funkci, avšak nenahrazují jiné pracovníky. c) Náklady na poradenské a podpůrné služby v oblasti inovací.

Podpora na inovace postupů a organizační inovace	Osobní náklady; náklady na nástroje, vybavení, budovy a pozemky v rozsahu a po dobu, kdy jsou využívány pro účely projektu; náklady na smluvní výzkum, poznatky a patenty zakoupené nebo pořízené v rámci licence z vnějších zdrojů za obvyklých tržních podmínek; dodatečné režijní náklady a ostatní provozní náklady včetně nákladů na materiál, dodávky a podobné výrobky, které vznikly bezprostředně v důsledku projektu.
Podpora určená inovačním klastrům	
Investiční podpora	Náklady na investice do hmotného a nehmotného majetku.
Provozní podpora	Osobní a správní náklady (včetně režijních nákladů) související s těmito činnostmi: a) řízení a provoz klastru s cílem usnadnit spolupráci, sdílení informací a poskytování nebo zprostředkování specializovaných a personalizovaných služeb pro podporu podnikání; b) marketing klastru s cílem zvýšit účast nových podniků nebo organizací a zviditelnění; c) správa zařízení klastru a d) organizace vzdělávacích programů, seminářů a konferencí na podporu výměny znalostí a vytváření sítí a nadnárodní spolupráce.

PŘÍLOHA II

Maximální intenzita podpory

	Malý podnik	Střední podnik	Velký podnik
Podpora na projekty v oblasti VaV			
Základní výzkum	100 %	100 %	100 %
Průmyslový výzkum	70 %	60 %	50 %
— pod podmínkou účinné spolupráce mezi podniky (v případě velkých podniků přeshraniční spolupráce nebo spolupráce s alespoň jedním malým nebo středním podnikem) nebo mezi podnikem a výzkumnou organizací; nebo	80 %	75 %	65 %
— pod podmínkou veřejného šíření výsledků			
Experimentální vývoj	45 %	35 %	25 %
— pod podmínkou účinné spolupráce mezi podniky (v případě velkých podniků přeshraniční spolupráce nebo spolupráce s alespoň jedním malým nebo středním podnikem) nebo mezi podnikem a výzkumnou organizací; nebo	60 %	50 %	40 %
— pod podmínkou veřejného šíření výsledků			
Podpora na studie proveditelnosti	70 %	60 %	50 %
Podpora na výstavbu a modernizaci výzkumné infrastruktury	50 %	50 %	50 %
Podpora na inovace určená malým a středním podnikům	50 %	50 %	—
Podpora na inovace postupů a organizační inovace	50 %	50 %	15 %
Podpora určená inovačním klastrům			
Investiční podpora	50 %	50 %	50 %
— v podporovaných oblastech splňujících podmínky podle čl. 107 odst. 3 písm. c) Smlouvy	55 %	55 %	55 %
— v podporovaných oblastech splňujících podmínky podle čl. 107 odst. 3 písm. a) Smlouvy	65 %	65 %	65 %
Provozní podpora	50 %	50 %	50 %